

EESTI POLITSEILEHT

Administratiiv-õigusline aegkiri.

Nr. 31/32 (87/88).

4. augustil 1923 a.

III. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas Mk. 800.—
 poole aastas 400.—
 weerand aastas 200.—
 Üksik number maksab Mk. 20.—
 Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 5-15.
 Awatud kell 1/2 9 — 1/2 3. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Kuulutuste hind:
 1/1 lehek. Mk. 3000.— 1/4 lehek. Mk. 800.—
 1/2 1500.— 1/8 400.—
 1/3 1000.— 1/16 200.—
 1/32 lehek. Mk. 100.—
 Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.
 Adressi muutmine 10 mk.
 Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksew arwe Eesti pangas Tall. osak. nr. 543.

Sisu: 1) W. Smetanin, Korteriolud Eesti linnades. 2) Prof. Verendts, Politseiliseft käsust. 3) T. S. W., 3fitutundmitseft. 4) Suggestioon. 5) Hadahüüd aparaat. 6) Välispolitsei tegemise aruanne 1922. a. 7) Ametlik osa. 8) Küsimused ja wastused. 9) Mitmesugust—Berliin ööfel. 10) Kuulutused.

Korteriolud Eesti linnades.

Tallinna linna stasistikabüroo juhataja W. Smetanin.

Praegused korteriolud Eesti linnades on ijeloomustawad terawa korterikriisi — korterite absoluutse puuduse poolest, mille all meie suuremad linnad — Tallinn ja Tartu, keskmiistest Wiljandi ja Wõru ja wälisemateft — Petseri — tõsiselt kannatawad. Kriisi terawuse poolest wõiks Eesti 13 linna kolme järku liigitada. Esimesse järku kuuluvad ülaltähendatud linnad, kus kriis isäärانى suur on, teise — Pärnu, Rakwere, Haapsalu, Baltiski ja Paide, kust korterite puuduse üle ka kaebusi kuuldawale tuleb, kuid kus ikkagi tühje korterid leidub, olgugi suure otjimise järele; kolmandasse — Nar-

wa, Kuressaare ja Walf, kus wõrdlemise lahedad korteriolud ja mis wäljendub uulit-fatele paistwate tühjade korterite afendele wäljapandud sedelitest, mis suguseid nähtusi esimese kahe järgu linnades juba ammu ette ei ole tulnud.

Objektiivseid statistilisi andmeid, mis enam-wähem täpselt kriisi terawust üskikutest linnades lubaks ära määrata, kahjuks meil weel olemas ei ole; puuduvad ka andmed, mis lubaksid korteriküsimust terwes ulatuses kõigekülgselt walgustada, mille pärast allpool toodud read käsitawad peaauskalt korterite puuduse küsimust, puudutades üldiseid korteriolusid ainult sedawõrd, kuiwõrd olemasolewad andmed seda lubawad.

Et korterikriis tõesti teraw ja et ta oma terawuse tipuni jõudnud, seda tõendab minu seas see asjaolu, et rahwalugemisel 28. detsembril 1922 a. nii Tallinnas, Tartus, Wil-

SHOKOLAADI JA KOMPWEKITEHAS
K. DETERT & K^o
 Tallinn, S. Batarelli 12. Kõnetr. 22-43
 Kõlge peenemaltsemad shokol. ja Monpansje „Kodumaa“.

jäandis, kui ka teistes linnades palju juhtumisi ilmsiks tuli, kus korteri puudusel elanikud on sunnitud kuurides, pöbningutel ja keldrites omale ulualust otsima, waahtamata selle peale, et terwishoidlikest küljest need ulualused kõige minimaalsemale nõudmiseleegi et wasta: nad on külmad, niisked, tihti pimedad ja ilma ahjudeta. Tallinna linnawalituse poolt ettewõetud korterita perekondade registreerimine andis üllatawaid tagajärgi. Tuli ilmsiks, et pealinnas üle 1850 perekonna 6000 hingega on, kes korterikriisi all kannatawad. Arwates Tallinnas majapidamiste-perekondade arwu 45.000 peale, tuleb wälja, et termelt 4% sellest arwust on korterikriisi ohwrid.

Sentiajani on ainult rahwalugemise eelkõikumõtted arweldatud ning nende põhjal on raske korterikriisikuse üle õiget pilti saada, kuid teatawal määral võib nende põhjal aga mõne ettekujutuse saada üldise majade ja korterite suuruse kohta. Eelkõikumõtte järele on Eesti linnades üldiselt 22.899 elumaja, 79.345 korterit ja 266.457 elanikku. Keskmiselt tuleb iga elumaja kohta 3,4 korterit ja 11,6 elanikku ning iga korteri kohta 3,3 elanikku. Wastawaid üksikute linnade andmeid kõrmutades saame järgmise pildi:

	Üldiselt		Iga maja kohta		Iga korteri kohta elanikke
	maju	kortereid	kortereid	elanikke	
I Tallinnas	6.873	93.506	4.8	17.9	3.6
Tartus	4.062	16.519	4.0	12.3	3.0
Wiljandis	942	3.043	3.2	9.9	3.0
Wõrus	517	1.445	2.7	9.8	3.5
Petseris	296	539	1.8	6.7	3.7
II Pärnus	2.690	5.921	1.9	6.8	3.1
Rakweres	1.014	2.390	2.3	7.5	3.2
Saapsalus	994	1.332	1.3	4.2	3.1
Paides	465	898	1.9	6.4	3.3
III Narwas	2.645	8.396	3.1	10.2	3.2
Kuresaares	922	1.286	1.3	4.3	3.2
Walgas	1.347	3.715	2.7	8.0	2.9
Baltiskis	132	355	2.6	7.9	2.9

Need andmed näitawad, et Eesti linnad on wäikesed majade arwu poolest; kõige rikkam selles suhtes on Tallinn ja kõige wäesem — Baltiskis. Majade suuruse järel, nendes asuwate korteri arwu poolest, võib meie linnasid kolme gruppi liigitada. Esimesse grupe kuuluwad meie kolm suuremat linna — Tallinn, Tartu ja Nar-

wa ning keskmistest — Wiljandi, teise — keskmistest linnadest — Wõru, Rakwere, Walk ja kõige wäsem linn — Baltiskis; kolmandasse — suwitustinnad Kuresaare, Saapsalu ja Pärnu ja wäikesed linnad Paide ja Petseri.

Rõhuwas enamuses on meie linnades ühe- ja kahekordeid puumajad, kuna kiwi-ehitusi wõrdlemisi wähe on ja neid võib peaaesjalikult linnade tsentrumis leida.

Mis korteritesse puutub, siis suuremat lahkuminekut nende tüüpides konstateerida ei või; nad on ka wäikesed, suuremalt jaolt ühe- ja kahekoalised; suurema tubade arwuga korterid on wähe. Seda tõendawad ka detaalsemad andmed Tallinna ja Tartu majade ja korterite kohta. Nii oli Tallinna linna statistikabüroo andmete järele 1921 a. linnas: puu elumaju 77,5%, kiwi — 15,5% ja sega — 7%; majade suuruse wäheford kordade järele oli:

1=kordeid elumaju	— 41,4%
2= " "	— 51,5%
3= " "	— 5,8%
4= " "	— 1,1%
5= " "	— 0,1%
6= " "	
Kõlbmata elamiseks	— 0,1%
Kokku	100%

Tubade arwu järele oli:

1=toalisi korterid	— 68,4%
2= " "	— 15,3%
3= " "	— 7,0%
4= " "	— 3,5%
5= " "	— 2,5%
6= " "	— 1,7%
7= " "	— 0,9%
8—20= " "	— 0,7%

Tartus oli 1922 a. selle linna statistika-büroo andmete järelse puu elumaju 81,3%, fiiv — 12,5% ja sega — 6,2%, kusjuures 1-kordseid maju oli — 49,1%, 2-kordseid — 41,0%, 3-kordseid — 4,0% ja 4-kordseid 2,9%.

Wõttes toodud andmed Tallinna kohta, peab tunnistama, et need arvud veel kui-qi kohutavad ei ole, kuid silmas pidades, et tubade hulka on ka kõbgid ning mittekõeta-

wad toad loetud, näeme et meie pealinna üldised korteriolud kaunis kurwa pildi pakuvad.

Sügarvamalt pilku heita Tallinna korteri oludesse võimaldavad andmed kopsu-tiisikusehaigete elutingimiste uurimiste kohta, mis selle linna statistika-büroo poolt 1921 a. ja 1922 a. korjatud materiaali lä-bitõõtamisega saavutatud.

Olgu siin ainult mõned väljavõtted sellest materiaalist toodud:

Tabel Nr. 1.

Aasta	Haiget on tuba oma jaoks	Haiget ei ole tuba oma jaoks																Haiget ühelt registreeritud			
		Inimeste arv toas ühes haigeteaga														Mitme inim. 1 woodi					
		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	20	Märt.	Kõtu	1	2		3	Märt.	Kõtu
1921	35	69	82	66	39	27	6	2	1	2	1	—	—	68	363	176	102	10	75	363	398
%/o	8,8	19,0	22,6	18,2	0,7	7,4	1,6	0,6	0,3	0,6	0,3	—	—	18,7	100	48,5	28,1	2,7	20,7	100,0	
1922	46	105	123	93	44	30	11	3	3	1	—	1	1	8	423	234	165	14	10	423	469
%/o	9,8	24,8	29,1	22,0	10,4	7,1	2,6	0,7	0,7	0,2	—	0,2	0,2	2,0	100	55,3	39,0	3,3	2,4	100	

Tabel Nr. 2.

Tubade arv haige korteris			Õhupuuhastus korteris					
Tub. arv	% / o		S e a		S a l b		M ä r t	
	1921	1922	1922	1921	1921	1922	1921	1922
1	64,6	61,8	28,6	24,5	71,6	67,6	3,9	3,8
2	14,8	20,5	56,2	57,6	35,5	41,7	6,9	2,1
3	2,8	9,0	71,4	63,6	27,3	26,2	9,1	2,4
4	1,0	2,6	83,3	100	—	16,7	—	—
5	0,8	1,9	100	100	—	—	—	—
6	0,8	0,6						
7	0,2							
Märfim.	15,0	3,6						

Tabel Nr. 3.

Tubade arv haige korteris	K o r t e r i o n :					
	R u i w		R i i s t e		M ä r f i m a t a	
	1921	1922	1921	1922	1921	1922
1	70,8	69,4	28,4	26,8	0,8	3,8
2	57,6	68,8	40,6	30,2	1,8	1,0
3	63,6	76,2	36,4	23,8	—	—
ine.						

Reed andmed tõendavad, et korterid, kus tiisikusehaiged elavad ja iseäranis wärfsemad äärmiselt elanikkudega kuhjatud olid, millepärast tiisikusehaigete isoleerimine väga raske läbi wiia on. 1921 a. ja 1922 a. registreeritud tiisikusehaigetest oli 8,8% ja 9,8% tuba oma jaoks ja ainult pooltel haigete armul eraldi woodid, kuna teised magasid osalt kahe-, osalt kolmekesi ühes woodis. Ohupuhastus korterites üleüldiselt elanikkude arvu tagajärjel oli väga puudulik. 1-toalistest korteritest oli halb ohupuhastus 71,1% 1921 a. andmete järele ja 67,6% 1922 a. andmete järele. Peale selle olid kahetolmandiku ümber wärfsematest korteritest niisked.

Raske on tõendada, et Tallinna üleüldine korterite olukord täpselt wastaks toodud andmetele, kuid võib kindlasti oletada, et niisuguseid korterid meil rohkesti leidub ning sellepärast ka wõitlus tiisikuse laialilagunemisega väga raskendatud on.

Korterikitsikuse tunnused tekkisid juba ilmasõja eelsetel aastatel nähtawale, kus elanikkude suure juurewoolu tõttu linnades majade ehitamine korterite nõudmisi rahuldada ei suutnud, iseäranis wärfsemate korterite juhtes, mille tagajärjel üürihinnaid tuntawalt tõusid ja ka siis kaebusi kuuldawale tuli, et raske on korterit leida. Maailma- ja Eesti wabadussõja tagajärjel aga omandas korterikitsikus sarnase terawa iseloomu, mille all praegu kannatame.

Esimestel sõja-aastatel lõpetati nende elumajade ehitamist, milledega enne sõda ehk weel sõja algul peale hakati. Algaades aga 1916 a., on majade ehitamine kunni 1922 a. täitsa seisnud, ning nende arv tulekahjude ehk sõjategewuse tagajärjel weidi kahanenud. Kõrwutades meie suuremate linnade nagu Tallinna, Tartu ja Narwa majade ja elanikkude arwude liikumist 1911 a. — 1923 a., näeme, et nad täitsa anarhises wahetunnuses on olnud. Nii, 1911 aastast kuni 1917 a. novembrikuuni on Tallinna linna elanikkude arv 96.329 pealt — 158.044-ni kaswanud; 1918 aastal langetas aga see arv iga kuuaga, nii et aasta keskmine arv 103.000 peale langetas. 1919 aastast algaades on jälle märgata järjekindlat kasvumis, mis kuni wiimase ajani kestnud on. 1. jaan. 1923 a. oli Tallinnas adreßilaua andmete järele juba 127.563 elanikku. Elumaju oli 1. jaan. 1911 a. — 6857 ja 1923 a. algul — 6873.

Tartu elanikkude arv on 1911—1916 a. 50.000—60.000 kaswanud, kuid juba 1918 a. oli see arv kuni 51.000 kahanenud. Järgmistel aastatel on elanikkude arv jälle tõusnud, nii et adreßilaua andmete järele 1. jaanuariks 1923 a. — 54.782 peale ulatas.

Elumajade arv 1. jaan. 1911 a. — 3802 ja 1923 a. 1. jaan. — 4062.

Narwa linna järjekindlalt kasvamine on kestnud 1911 a. kuni 1915 a. 40.000—45.000 elanikuni. Elanikkude arwu kahanemine on algaanud 1916 aastast ja on kuni wiimase ajani kestnud. Käesolewal aastal 1. jaan. oli Narwas adreßilaua teadete järele 27.000 elanikku. Elumaju oli 1911 a. — 2751 ja 1923 a. — 2645.

Nii siis näeme, et praegune elanikkude arv suuremates linnades wastab jälle ennesõjaaegsetele arwudele ja tahtmatalt tekib kahtlus, kas võib nüüd suurest ja terawast korterite puudusest juttu olla, sest majade arv on wõrdlemisi wähe muutunud just nendes linnades, kus kriis kõige terawam. Sarnasel waatesuhtel asuwad meie parempoolsed poliitilised erakonnad, kes korterite objektiivset puudust eitawad ning selle arwamise järele on kriis tingitud ainult korteriseadusega ja kaob selle ärakaotamisega. See arwamine on küll ühekülane, kuid teatawal määral põhjendatud, sest kahtlemata wõimaldab üüriseadus ühele osale elanikkudele lahendamates korterioludes elada, kui nende rahaline jõud seda normaalajal oleks lubanud ja waba korteri üür reguleeriks kõige jõudsamini korterite kasutamist elanikkude sissetuleku kohaselt, kuna, teiselt poolt, üüriseadusega madalalt fikseeritud korteri üürid laialdase spekuleerimise korteritega wälja kutsunud, millest nii üürnikud, kui ka majaperemehed agaralt osa wõtawad, sest mõlemad pooli meelitab wahetalitamise tasu summa. Sellepärast on korterite wabalt üürile wäljapakkumised wäga haruldaseks nähtuseks saanud, mis aga süwendab muljet korteri puuduse üle, sest awalikult on väga palju korteri otsimisest kuulda, kuid korterite leidmisest alati waigatakse. Peale n. n. „seaduslike“ kriisi aluse, on linnades, kus korteripuudus kõige terawam, weel muud põhjused, millede tekkimine sõja- ja rewolutsiooniaegadest tingitud on ja mis kriisi terawuse peale ilma mõjuta pole jäänud.

(Järgneb).

Politseilisest käsust.

Prof. Berendts.

Wene riigivõim ja Wene seadusandlus ei jõudnud või ei osanud lahendada ühte küsimust: varustada politsei orgaanisid (eriti nõrgemaid) sarnase võimuga, et nad õigel ajal ning otsustavalt oleks võinud seltskonna julgeoleku huvides tegeleda, seal kus seda vaja, ning ühes sellega piirata seda võimu sarnaselt, et need võimukandjad kiivatusse ei satuks ja võimul seal tarvitaks, kus seda riigi ning seltskonna huvid sugugi ei nõua. Kuid niisid, kartes waba heaksarvamist, jiduda politseile käed vii, et temal igasugune otsustusvõime ja initsiatiiv puuduksid, siis muutuks tema passiivseks pealtvaatajaks, ehk tagasihoidlikuks meeletuletajaks korra kohta. See oleks võimalik ainult, kui seltskond — inimeste eneseharmastuse ja omavalitsiliste kalduvuste taltsutamise tarvituse kohta — tõsisele äratundmisele oleks jõudnud. Kuid kahjuks ei või sarnase ideaalse mõistuse ja tunnete sügavnaaga rehkendada. „Homine sumus“. Utopilised kirjeldused tulevasest sotsiaalsest või kommunistilisest riigist, kus „kapitaal“ ühes tema halvade artifaaktide mõjudega hävitatud, maalivad meile sarnase ideaalse elu olu pildi kus puudub igasugune tarmitus wale järgi, kus pole kasu kuritegevusest ja üleastumusdest, sellepärast, et ainult tõe, ausus, ligemiseharmastus saavad kasulikud olema. Tuleb ainult Moruse (XVI aastajad) ehk Bellami (XIX aastajad) jne. poliitilisi romaane meele tuletada. Kuid seal kus tegelikult on püütud seda ideaali teostada, on ilmsiks tulnud, et tegelik elu sugugi romaaniidele ei wasta, waid just wastuolka — kuritegevus, kombineeritud ja omawoli kaswawad enne-olemata jõul, ning walitus on sunnitud oma orgaanidele riigis sarnast võimu usaldama, misjuguist wana kodanlike riigi orgaanidel kunagi polnud. Nii oli see Inglismaal wagade puritaantide ajal 1649—1660 a. ja Prantsusmaal konwendi ajajärgul 1792—1795 a., nii on see ka praegu Nõukogude Weneemaal. Kodanlike rahustab wähe see wäide, et see „ajutine“ ja „ülemineku ajajärg“ on.

Ei saa ka seadusi politsei kohta redigeerida nii kasuistlikelt, et neis oleksid ette määratud ja ette nähtud kõik juhtumised, olukorrad ja põhjused tegelemiseks ning tegelemise viisid, mis kunagi mõiksid ette tulla. Niisugune seadusandline kasu-

istika ei jõua aga eesmärgile. Üks parematest õigusteadlastest (Regelsburger) ütles tabawalt: „seadusandja loetak elu järgi, ning ei saa teda kunagi kätte.“ Sellepärast ei püüa Lääne-Euroopa kultuurriigid politsei kohta wäga täpseid seadusi anda, waid loowad politseilisele võimule õiguslike aluse instruksioonilises korras, ning täiendawad politseiliste korraldustega, mis seadustes üldjoontes ära tähendatud, seaduse mõistest ning eesmärgist tõrwale kaldumata. Weel enam, iga meite aja politsei seadus annab politseile ka teataval määral karistusvõime õigusi, sest ilma sarnase „sanksioonita“ muutuks politseiline käsi surruv. tähelks, ehk tühjaks ahwarduseks. Ja politsei saab niisama palju kui maksuasutusedki ilma karistusvõimeta läbi. Tõsi, et endise karmitooria põhjal „wõimude jagamisest“ wõis ainult kohus karistuswõimu teostajana olla, kuid see teooria kujunes just „halliks teooriaks“ ning tegelik elu nõudis oma. Kuid just siin tähtsab hull mitte kergelt lahendatavaid küsimusi. Misjuguist piirisi tõmmata korraldama (käsuandma) ja karistama (käsu jõuks muutuma) võimu wabel? Misjuguised kaitseabinõud peawad olema seadusewastase käsu wastu ehk ebaõige, ebaõiglase või mitteerapooletu karistuswõimu käsituse wastu? (Karistuswõimu käsitus wõib olla normilijelt laitmatu, kuid mitteõiglase ja mitte erapooletu ja normilise külje rikkumine wõib wähem nurinat tekitada, kui normilijelt õige, kuid materjaalselt mitteõiglase wõimu käsitamine.) Tõpuks tekib kolmas küsimus: misjuguise orgaanile tuleb karistuse ja selle juuruse määramist usaldada ja kes peab kohtumiseks olema korraldama ja karistama wõimude tegewuse seadusepärasuse ja õigluse üle? (Edasi wõib küsimus tekkida: Kas tuleb anda politseile appelleerimata wõimu, kuigi wähesel määral, ja kas peawad tema poolt määratud karistused, näit. rahatrahw, wastuwaidlemata korras täide saama, või mitte?) Tähelepanemise wäärt on üks nähtus, et politseilise korraldatama ehk karistatama wõimu ulatus ei olene mitte wähem ehk rohkem „wabamast“ (liberaalsest) riigikorras. Inglismaa wõib wist oma aastajadasiid wana poliitilise ning kodanlike wabaduse peale uhke olla, kuid just omawalitsuste õitseajal polnud Inglise rahukohtunikul wähem wõimu, kui Prantsuse politsei

võimudel Napoleoni I ja II aegadel (teatavasti oli Inglise rahukohtunik, eriti XVIII aastajal ja XIX aastajal esimesel poolel mitte ainult kohtunik, vaid ühtlasi ka administratiiv võimu esitajaks), ka oli Rootsi poliitsei organidel (sel vabal demokraatlikel maal) niisama sugune võim, nagu Wenemaa administratiiv võimudel kohtudel, kus erakorraline seisukord maksis. Ei Inglismaal ega Rootsis (kaheks vanemas Euroopa õiguslikes riikides) ei lea meie järele teravat kohtu ning

administratiiv võimu eraldamist, nagu Prantsusmaal, kus Montesquieu õpetust väga austati, ning püüti teda elus teostada, kuigi igaford mitte õnnelikult ja järjekindlalt. Inglise rahukohtul olid ka administratiiv funktsioonid. Rootsi kuberneril (landeshövding) oli ja on peale administratiiv-kohtuliste funktsioonide veel kohtu-otsuste tähtmine ülesandeks (ülem-efektor, nagu teda üldises seadustekogus nõudmistele osas nimetatakse). Nii oli ka Soomes 1895 a. Nõudmise Seadus. (Järgneb).

Isikutundmisest.

Õdigile politseinikkudele väga tähtis omadus on võime meeles pidada kord, kui ka ainult mõddamises nähtud, isiku välimust ja eriti näojooni, nii et teda teist korda nähes ära tunda võib. Kogemusest teame, kui sagedasti juhtub, et mõnda vastutulistat isikut eeskõlbel tuttawaks peame ja temaga kui tuttawaga kõnelema hakkame, eht mis weel sagedamini juhtub, leiame temas järele mõne tuntud isikuga. Kui meil aga võimalust on jeda järele hoolikalt võrdelda, siis peame otsusele jõudma, et jeda peaaegu olemas ei ole. Õdige sagedamini jääb tähelepanijale isiku välimust ja näoilmet äramääravatest tunnustest ainult kogumuse meele, iseäranis siis, kui meie isikut juba kauemat aega ja hästi tundime. Mõddamises mõne isikuga tutvunedes on selle vastu isiku enam filmatorikawamad tunnustest meile otsustawad, et teda teistkõlbel kohtamisel ära tunda. Mingit kindlat, põhjendatut reeglit ei saa selles juhtes üles seada, sest siin tuleb arwesse wõtta ühelt poolt inimese näojoonte walgutuserkust, teiselt poolt äratundmise võimet ja meelepidamise omadust, mis näojoonte meelepidamises mitmel isikul väga mitmesugune on. Praktikas on, nagu tuntud, näit. mõne kuritöö asja selgitusel tunnustajate äratundmise võimel iseäranis suur tähendus. Nii ongi, hingeteaduse uurimise resultaatidest wälja minnes, otsusele tulnud, et tähtsamates protsessides ja kuritöö asjade selgitamises tunnustajate tähelepanu- ja äratundmise võimet üsnilistel juhtumistel proowida tuleb. Seesugust katset võib tunnustajaga hõlpsasti teha, ja see ongi wõlunud politseinikkudel kuritöö asjade uurimisel tarwitusel, näit. niiwilsi, et kahtlusealune wõi arwataw süüdlane tunnustaja ette mitte üsfinda ei tooda, waid mitme teise isikuga ühestoos, sellede hulgaft tunnustaja ta üles leidma peab. Samal wiisil tuleb ka siis talitada, kui kahtlusealune wõi süüdlane isiklikult kätte saadaw ei ole, waid ainult üleswõtet temast tunnustajale näidata wõidakse. Seesugust isiku päewapildi otsumist tuleb erandita toimetada lasta piltide rühmast, kuritegijate päewapildi albumist, suu-

rest, erikuritöö liikide järele korraldatud, poliitsei hoolde all olewast kuritegijate piltide kogust. Näit. wõisid tunnustajad Berliini kriminaalpolitsei kuritegijate albumi piltide järele, aastatest 1914.—1921., ainult iga kuueosal wõi wiieosal juhtumisel süüdlase pilti näidata, — see tagasihoidlik ja umbkaudne märkus põhjenes sellekohase Saksa kirjanduse peale. Samasuguseid, weel paremaid resultate wõiwad esitada paljude muude suurlinnade politseiametnikud kuritegijate albumi piltide näitamisel tunnustajatele. Selle vastu ei ole statistilisi andmeid olemas, misuguseid resultate kriminaalpolitseinikud, päewapiltide abil kuritegijaid otsides, omas tegevuses saawutanud on.

Otsimise kuulutustes on wiisiks, ja ongi väga tarwilik, kui ainult kuritegija päewapilt saadawal on, et peale üsfilasjaliku tunnustest üleslugemise, otsumata pilt juure lisataks. See on suuremalt jaolt eestpoolt tehtud üleswõtte järele, sest et wõlumatud ja tunnustest õpetust tunnustatud politseinikud selle pildi järele harilikult isiku paremini ära tunnustawad, kui küljepildi, profiililise pildistatud kuju järele. Otsimise kuulutuses esitatud pilt on abiks, et põgenemise teel wiibitaw kuritegija olukoha üle selgusele jõuda, et tunnustajaid, wõi muid asjasse puutuwaid isikuid selgituse saamises hõlbustada, wõi, et koguni sellesama isiku poolt waremalt toime pandud kuritööde jälgile pääseda. Lisaks annawad need sellekohastele ametiwõimudele teate teatud isikuotsimiseks. Sels otstarbeks ongi suuremal jaol suurlinnade politseiametkondadel eriline kogu nõnda nimetatud kinniwõtmise kaarte, mis elukutseliste kuritegijate pilte ja tunnustest süüdlawad ühes seletustega nende „eriametist“ ja joonistustega nende enam-wähem alalistest tegewuspaikadest.

Isiklikult tunnustata kuritegija tabamine ainult pildi wõi tunnustestide selgituse waral on siiski õige raske, ja kui see korda läheb, on seejuures harilikult sagedamini abiks olnud, kas kuritegijas leiduwad eriti filmatorikawad tunnustest, nagu nähtawad lehwigastused jne., wõi koguni pildi ja tunnustestide selgitusest hoopis äratippumatud asjaolud, näit. tunnust-

tajate või teiste isikute poolt, kes waremalt kuritegijad tunnemad, antud teated. Politseinikul, kes temale tundmata kuritegijad ainult pildi, või tundemärkide järele kuini jääb, peab eriline inimese välimuse ja näojoonte meelepidamise võime olema, j. o. temale omane and isiku äratundmises, mis sugune omadus mõnel teisel isikul mitmesugustel teistel aladel avaldub, näit. arvude, maakohade, käekirja, muusika j. m. meelepidamises. Seesugune võime, kui niisugune on, arusaadavalt hea, kuid sellest ei ole veel küllalt; seda tuleb arendada ja edendada koolituse ja harjutuste abil. Politseinik, kes isikut päevapildi laudu ainult kogumule alusel ära tunda tahab, võib suuresse eeskütusesse sattuda, mis ta ainult hoolika tutvumise kaudu seesuguste eeskütuste algpõhjustega ära hoida võib. Eeskütused on ärarippuvad osalt tingitavatest, osalt tingimatudest muutustest välimuses ja eriti näojoontes: ühelt poolt sibil muutus väljanägemises (maskeerimine jne.), teiselt poolt väljanägemise muutus loomulikkudel põhjustel: wananeimine, haigus, kehaliigete kaotus, muutused juuste ja habeme juhtes (juuste väljakukkumine, nende ja habeme halliksinemine), filmapildid näoime muudatused möödaminevate hingeliste seisufordade muutuste põhjal, mida rõõm, kurbus, viha, ägedus ja valud sünnitavad. — Arusaadavalt on selge, et aja jooksul, mis pildistamise momendist kuni selle momendini, mil isik pildi järele ära tunda tuleb, mööda läinud juur tähtsus on; kuid juba lähemagi wahenaja järele toob kuritegija äratundmine tema pildi abil juuri raskusi, nii et kuigi kuritegija pilt ainutene

abinõu tema kinnipüüdmiseks peab olema, see ilma lähema ja ükfitasjalikuma tundemärkide selgitajeta suuremalt osalt niijama tuluta on, kui sellel alal koolitamatude politseinikkude waew ja püüdmised selle abil midagi ära teha.

Dige ja ükfitasjalikult täpne, siinjuures teaduslikult põhjendatud tundemärkide kirjeldus eeldab tundemärgiõpetuse mõistmist, millega ainult wäite aja politseinikke tuttawad on, need, kes teadetekogumise ja teate-teenistuses tegewad on. Suurel osal politseinikkudest on kahjuks wäga wähe aimdust tundemärgiõpetusest, ehk küll see oma laadi poolest politseiniku aabitjasse kuulub ja ainult selle abil kõlblikuks saab isikuid õieti nägema ja tundma. Tundemärkide õpetus ongi selle tõttu wõrdlemata hea kaswatusabinõu politseiteenistuse tarwis.

On loomulik, et isikute äratundmises isearaliskelt anderikkad ja weel sellekohase koolituse abil selles kunstis edenemud politseinikud wõrdlemisi paremaid rezultate saawutawad, kui selles asjas wähem anderikkad, või hoopis saamatud kaasteenijad. Selle tarwis tulekski eriliste katsete najal seesuguste politseinikkude üle selgusele jõuda, kellel isikute äratundmises tähelepanemise wäärilisemad eeldused on ja neid põhjalikult tundemärgiõpetuses koolitada, mille järele neid nende erilise ande põhjal kuritegijate otsimises tarwitada võib, isearanis otsimise kuulutuste kaudu otstawatate kuritegijate tabamises.

T. I. W.

„Suomen Poliisilehti“

Suggestion.

Politsei sõnastikku kuulub sagedasti tarwitataw sõna „suggestion“. Alasõnana tarwitatakse seda suggesteerima. Et kahtlemata aja selle lehe lugijailt oneti jeda sõna, ega selle tähendust ei tunne, selgitame siin kohal lühidalt, mis suggestioni all mõeldakse ja mis tähendus sel igapäewases politseielus on.

Sõna tuleb kahe ladinakeelse sõna sub (— alla) ja gerere (— juhtima) kokkuliitmisest ja esineb liit sõnana suggere, mille tähendus on: usuma panema, meelt juhtima, suggestioni toime panema, mis omakorda siis tähendab meele juhtimist, mõjumist jne.

Algupärane suggestion esineb igapäewases harilikus jutuasjames, kui eitawa küsimuse peale eitawalt wastatakse (näit.: kas ei? — Ei!), või jaatawa küsimuse peale jaatawalt (näit.: kas nõnda? — nõnda!) kui küsimus wastawal wiisil silitud on. Kainelt mõtleja isik, kes uurimisel ülekulaja küsimuste kaudu ennaft suggesteerida ei lasse, wastab nende peale kas täiesti tõele wastawalt, või jälle waremalt walmistawatsetud plaani järele. Täielikmal kujul ilmub

suggestioni siis, kui kõneleja küsimust tehes selle raamidesse oma arwamise või arusaamise asjast juure liisab, mis ta tõe wastand mõiks olla, ja wastaja jeda seisukohta omaks wõttes sellekohaselt wastab. Näit. ülekulamilisel tahab uurija uuritawalt kellegi kolmanda isiku tundemärke teada saada, kes küsimuse all olewat isikut enam hästi ei mäleta; uurija küsib kaudselt: ta kandis pruuni kübarat? Uuritaw suggesteerudes arwab tõesti niisugust tundemärki näinud olewat ja wastab jaatawalt, ehk ta küll tõepoolest kübara mustana oles mäletanud. Uurija arwamine pruunist kübarast mõjub suggesteerimist uuritawa peale.

Suggesteerimise wiis toob arusaadavalt tõepõhja selgitamises ainult kahju.

Wahipostil seisew politseinik võib hoopis teisel wiisil suggestioni küsimusega kõige lähedamalt kokku puutuda. Tema võib suggestioni toime panna, kuid võib ta ise suggestioni objektiks saada. Politseinikul ei tarwitse seejuures sugugi kõneleda, ta võib näin. wäheha hädahoju filmapilgul ainult edakindlust ja

argiust wälja paista lastes ümberolewat publikumi suggereerida ja samajugusesse seisukorda saata. Ja oluford wõib saatuslikuks kujuneda, sest ehmatanud ja arast publikumilt ei wõi abi loota. Kui aga politseinik suurel hädaoihu filmapilgul meelekindlust ja julgust üles näitab, satub publikum tema mõju alla, suggereerub tema waatekohaselt ja astub tema kaitsets wälja. Kes tähepanekuid on teinud, on kindlasti näinud, et kui näit. poitsseinik tänawal teatud sihis midagi terawalt filmitsema hakkab, publikum rahutuks muutub ja wõimalikult isegi seisma jääb, et politseiniku teguwiihi kohta seletust otsida. Seegi on niisamuti suggestiooni mõttealune.

Palju pahem on muidugi see, et politseinik ise suggestiooni alufets wõib saada. Näide wõetagu juhtumisejt: Wargad on otjustanud politseiniku tähepanu kuritööpaigalt kõrwale juhtida. Nemad wõiwad järgmiselt talitada: seisma jääda ja kuhugil põnewil waatama hakata, nagu paistaks seal midagi iseäralikku olewat. Politseinik paneb seda tähele ja kujutab enesele wõimalikku põhjust ette, sammub sinna poole ja jattub kuritööpaigast eemale. Seda ära hoida on raske. Kuid niisugusel korral tuleb kõike filmas pidada, mis ümbruskonnas sünnib. Wigurdus wõib weelgi kawalam olla. Keegi wargasalkkonnaliigetelt kukub tänawal maha, paista lastes, nagu saats ta seejuures hirmjasti häda. Ta hoigab ja teeb ennast wõimalikult halatsemiswääriliseks. Digidal wiibiw politseinik ruttab kohale, wigasaanud seisukord äratub kaastundmust ja politseiniku teguwiiis muutub sellekohaseks. Stingi on raske filmapilfselt seisukorra üle walitseda. Juhtnõõriks olgu ööldud: külmalt otjustada! ja filmad igale pole lahti! Tulekahjude juures, õnnetuse kordadel, põgenemisel kabuhirmus ja muudel sellejarnastel juhtumistel mõjub suggestioon asjakäigu peale

rohkem, kui ehtalgul aimatagi wõits. Et meie ise lugejat ei suggereeriks wõimatuid asju mõtlema, suggestiooni warjutulgi üles lugeses, esitame ainult mõnda tegewuswiihi. Politsei peab publikumi rahustama juft suggestiooni abil. Näit. on kinoteatris tuli lahti pääsenud ja kabuhirmu tekitanud. Siin ei tohi hüüda: Kõik kiirelt wälja, tulekahju on lahti! seft sellega suurendatakse ainult hirmu, waid tuleb hoopis rahulikult teatada: kõik jõuawad wälja! Kuid seejuures oma tegewuses siiski kiiret wäljapääsemist korraldama, nii et publikum ei märkagi, kui kiirelt ta wälja tuleb. Ja kõigepealt: ise rahulik olla igal juhtumisel, ka juurel hädaoihu filmapilgul, wähemalt rahulikuna ennast näidata. Tulekahjudel tuleb katstuda ära hoida sõnu: tuli, hädaoiht ja muid hirmuäratawaid ütelfusi ja leida rahustawaid sõnu.

Tuletatagu weel isejugune suggestiooni liit meele: enesjesuggestioon, mis meie paremini sõnaga: haiguse ettekujutus, tunneme. Arstid on jagedasti idendada wõinud, et inimene ennast nii raske, parandama: a haigena kujutab, et ta haigusest enam toibuda ei loodu. Rohud jääwad niisugustel juhtumistel arusaadawalt kujukats, jääb üle ainult niisugust rawitusmetoodi tarwõitufele wõtta, mis haiguse ettekujutuse eemale peletab. Politsei wõib õnnetusepaigal jagedasti tähele panna, et iift, kes ennast juba peaaegu jurnuts pidas, wähematti kriimustust ei olnud saanud. Teiselt poolt wõib julge inimene ennast täiesti terweks pidada, ometi tuleb teda arsti otstuse järele wiibimata haigewoodi paigutada.

Suggestiooni aine on selleks liig laialdane ja mitme külgne, et siinkohal seda põhjalikult legitada. Lugeja saab aga wast sellestki selgituse, mis politsei teenistuses sõnaga suggestioon mõistetakse.

„Suomen Poliisilehti.“

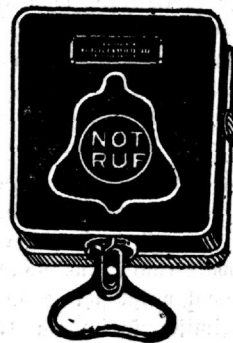
Hädahüüd aparaat.

Uus abinõu kuritegewuse wastu wõitlemiseks.

Juba kaua on katstutud tehnikat ära kasutada kuritegewuse wastu wõitlemises. Igaüks meist katstub end kindlustada kuritegijate wastu. Seda rohkem on politsei, kui julgeoleku kindlustamise ajutus, kohustatud ajatohaseid abinõusid tarwitufele wõtma, et oma ülesannet rahuldawalt täita.

Peale ilmasõja kaswas kuritegewus kohutawalt. Selle tõttu oldi sunnitud tarwitufele wõtma igajuguseid hädabinõusid, et üle pea kaswada ähwardawale kuritegewusele piiri panna. Teraslambrid, rahakapid, raudwõrgud jne. leidfid laiaulatuslist tarwitamist, millest enne jõda poldud kuulnud. Sarnased terasfisejeaded maksawad aga kallist raha ja ei ole igalpool teostatawad, nagu wanade ehituse juures tihti ette tuleb. Sellepärast lagunes elektritaitse jüsteem itka rohkem ja rohkem laiali. Teda on kergem sissejendada ja ta läheb ka odawam maks-

ma. Elektritaitse seisab selles, et grammofoni „appi“-hüüdega, kellahelinaga eht muu kätaga wa-

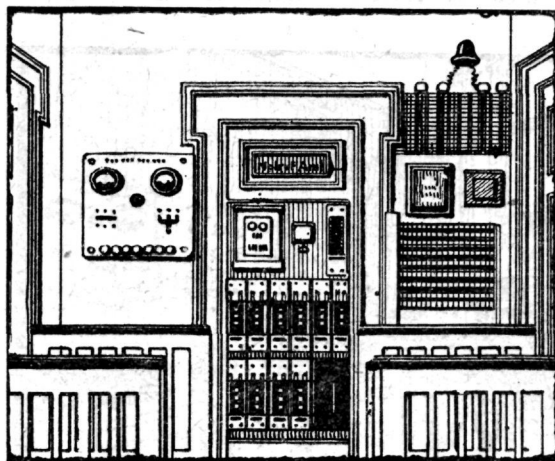

raft tema töö juures takistatakse ja ligidal olewat politseinikku eht wõhti abiandmiseks kohale kujukutakse.

Müüd on Hamburgis „Gansa Hädahüüd-a.-s.“ (Gansa-Rotruf-A.-G.) väga tähtsad uuendused kä-
 file võtnud. N. n. hädahüüd-süsteem seisab selles, et mitte kuriteo paigal ei kuule kära eht muud isearaliku, vaid kuritegija ise seda teadmata teat-
 tab oma kuriteo üle elektrikaabli kaudu politseile eht wahiametnikule. Nimelt, on kaitsetaw ruum ümbritsetud tiheda traatniidikeste võrguga mis hästi peidetud on, nii et kuritegija ise ei märkagi, kuidas ta traadi külge puudutab, mille tagajärjel wäike uuriwärgiga warustatud aparaat tegutsema hakkab, edasi andes maa-aluse kaabli kaudu tele-
 graafi teel wastuwõtteruumis politseiasutuses ole-
 wa morseaparaadi abil asutuse numbrit, kus kuritegu toime pannakse. Morseaparaat tähendab seda numbrit, näit. 5324, punktiiri kaudu järgmiselt üles:

Igal asutusel, mis on üleswõetud hädahüüd-
 wõrtu, on oma number. Selle numbrit kaudu otse-
 takse wastaw kaart kartoteegist, mille peale on ära-
 lähendatud asutuse aadress ja lähem politseiraioon eht lentsalk, kes on kohustatud otsekohest abi andma. Nii jääb ametnikule, kes hädahüüd-teadaannet wastu
 wõtab ainult edasi anda wastawale politseiasutu-
 sele abisaatmise korraldus. Abiandmiseks on Ham-
 burgis korraldatud eriti politsei jalgrattakomandod,

et kindlustada kiiret kuriteo kohale jõudmist. Sa-
 nane kaitseiseseade raskendab turwawalt kuritegi-
 jate tegewust, sest politsei ilmub päris ootamata
 kohale ning kuritegija võib tergesti lõpsu langeda.

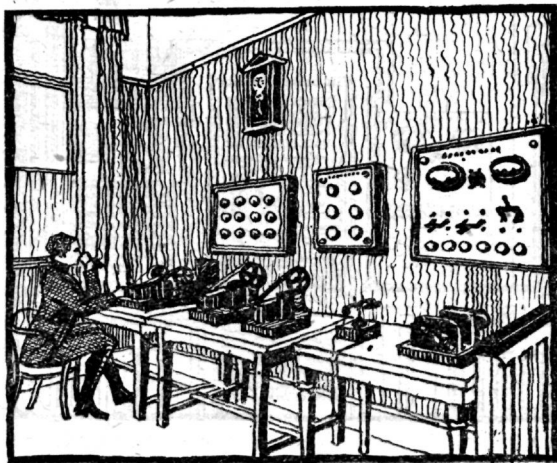
Kus eriti wahid on ametisse seatud, wõib kaitse-
 lawat ruumi ühendada hädakellaga, mis wahitoas
 ajub, ning waht paneb siis teatawa ühendajaru-
 kaudu hädahüüd-aparaadi käima. Et muppu ka pi-
 medas oleks terge üles leida, kaetakse teda kiirgawa

Teadaanne.

„Eesti Politseilehe“ talitus teadustab sellega kõigile austatud tellijatele ja kuulu-
 tajaile, et **25. juulil s. a. wiidi üle „Eesti Politseilehe“ ja „Administra-
 tiiw ala kirjastuse“ jooksew arwe Eesti Panga Tallinna osakonda,** mispärast kõiki summasid palutakse sisse
 maksta nimetatud osakonda jooksew arwele nr. 553.

Austusega „E. P.“ talitus.

masfiiga. Sarnaseid hädakellafid mõib ka tarwitusele wõtta pankades ja teistes asutustes teadustamis- ja kaitsealustel rööwimiskaitsetel. Siin mõib nuppu ajatada peidetud kohta, kas laua alla eht kuhugi mujale, kus ta filma ei paista, et tarwilisel korral tähelepanu

äratamata, kas wõi jalaga nupu peale astudes, kui nupp laud all ajub, politseile hädahoju üle teadustada. Sarnane nupp mõib ühendatud olla kas hädakellaga wahitoas eht ka eelpool kirjeldatud hädahüüd-aparaadiga. Kui ta ühendatud on wahitoaga,

siis peab wahituba omaford ühendatud olema hädahüüd-aparaadi kaudu politseiasutusega.

Senini tarwitatud telefoni kaudu edasiandmine ja hädakellad, ei-suuda igaford oma kohust tähta. Näituseks mõib telefoni ühendus katkestatud saada traatide läbitõikamise läbi. Sarnasel korral ei paku hädakell kuigi juurt kaitset, sest kuulub rohkesti aega, enne kui politseile teatatakse ja wiimane kohale jõuab. Ka mõib telefoni kaudu ärritatud olles kergesti andressi ülesandmises ehtida, mis politseid wale teele mõib juhtida. Eelpool kirjeldatud hädahüüd-süsteem on selle poolest enam tarwitatud abinõudest parem, et siin kõik mehaaniliselt sünnib, mikspärast ka ehtsimisest juttugi ei wõi olla. Peale selle annab ta politseile kõik tarwilised andmed kätte, mis tarwis kiire abi saamiseks. Et wõimata oleks hädahüüd-süsteemi ühendust katkestada, peetakse sisseseade plaanid kõwas jaladuses ning harilikult seatakse üles mitu edasiandmisaparaati, et kui üks neist rikke läheb, siis teine siiski teadet edasi annaks. Ka wastu- wõtte jaamas wõtawad teadaande wastu kaks morseaparaati paralleelselt, jelsamal otstarbel. Asjaia tähtsuse eest määratakse kõrged trahwid, mis kuritarwitamist eemaldawad.

Eelpool kirjeldatud hädahüüd-süsteem on jälle jamm edasi kuritegevuse wastu wõitlemises, mida tõendab ka asjaolu, et Hamburgis ajulustes, kus hädahüüd-süsteem läbiwõidud, igasugused sissewõtmise- katked ebaõnnestanud on.

Wälispolitsei tegewuse aruanne 1922 a.

Wäljamaalaste alal aasta jooksul läbi läinud üldiselt 46.383 kirjawahetust (nendest 28510 registreerimise lehte) sama aja jooksul wäljamaalasi registreeritud 36.868. Täielised arwulised teated aruandena wäljamaalaste registreerimise üle eriti tabelis.

Salaja ülepiiri Gestiise tulnud üldse 1.061 isikut, misjulgusest arwust 725 isikut karistatud, kuna ülejäänud, kui alaealised, karistamata jäid. Kogu määratud karistuse summa on 691.900 marka.

Wabatahtlikult Gestiist lahkumise ettepaneluid wäljamaalastele on tehtud 110, sellest arwust wabatahtlikult lahkunud 77 isikut, otjusi muudetud 21, lahkumise aega pikendatud 2-le, interneeritud 6 ja üles leidmata 4 isikut. Wabariigi piiridest wäljasaatmise otjusi on olnud 194, nendest juba täide wiidud (wälja saadetud) 177, otjusi muudetud 8, kuni kohtu otjuseni seisma pandud 1, ülesleidmata 3 ja muil põhjustel täidewiimata 5. Ühtikasjaline aruanne wäljasaadetawate üle eriti tabelis.

Wäljamaalaste sisseõidu luba alal aasta jooksul läbitäinud 9801 kirjawahetust. Sama aja jooksul

wälja antud certifiicatid 534; nendest à 1000 marka — 417, à 250 mf. — 69 ja maksuta — 48. Kõrku certifiicatide eest aasta jooksul riigikassa saanud 437.420 mf.; wiisumite eest 219.700 mf. ja ülejääk telegrammidest 92.016 mf. Kõrku: 749.136 mf., mis kuude wiisi järgmiselt kujunes:

K u u	Certifi- caatide summa	Wiisumite summa	Telegr. ülel.	Kogu- summa
	Mf.	Mf.	Mf.	Mf.
Jaauuar	45.500	—	7.589	53.089
Weebruar	29.250	—	5.102	34.352
Märts	29.750	—	—	29.750
Aprill	41.500	2.600	5.168	49.268
Mai	41.150	20.800	7.598	69.548
Juuni	52.500	22.750	5.864	81.084
Juuli	37.750	31.850	21.086	90.686
August	39.020	37.050	14.328	90.398
September	40.750	29.900	—	70.650
Oktoober	19.000	14.950	8.384	48.781
Nowember	26.250	16.250	9.231	51.731
Detsember	31.000	43.350	7.246	85.796
Kõrku	437.420	219.700	92.016	749.136

Wäljamaalaste pasje tagasiõiduks wiieeritud — 284, millede wiieerimise eest wõetud matju riigitašja heats 219.700 marfa.

Politsei inspektori asjaajamise alal läbitäinud 6.845 kirjawahetust ja finnitatud politseiajutustele 427 mitmesugust kantselei-raamatud.

Peawalitšuse passiofakonnas läbitäinud kirjawahetusi aruande aasta jookšul 10.076. Sama aja sees wälispasje Eesti kodanikkudele wälja antud kokku 6121, nendest:

- a) pikemaajalisi 4896
- b) lühitejajalisi (kuu 1 kuu matšew) 1004
- Soome-, Läti- ja Leedumaale sõiduks 1004
- d) wälispasje pikendatud 154 ja
- c) ühis-wälispasje 67

Eeltähendatud passide arwust on aasta jookšul ühiskutel juhtumistel 98 wälispasji kodanikkudele matšuta wälja antud. Kokku on wälispasjide eest tegewuse aruande aasta jookšul riigitašja heats šisse nõutud 9.775.965 marfa.

Ühiskutel kuudel on wälispasje wälja antud järgmiselt:

	Pasji raamatuid	Sõhiteie ajalisi	Pikendusi	Ühispasje	Kokku
Jaauuaris	226	44	1	—	271
Weebruaris	194	37	6	1	238
Märtšis	368	45	1	—	414
Aprillis	434	68	1	1	504
Mais	775	92	6	11	884
Juunis	727	145	3	26	901
Juulis	461	120	8	8	597
Augustis	475	117	10	7	609
Septembris	476	78	21	5	580
Oktoobris	354	61	26	6	447
Nowembris	228	74	32	2	336
Detsembris	178	123	39	—	340
	48896	1004	154	67	6121

Üleüldine paberite läbitäit politsei peawalitšuses 1922 a. oli 95.953 kirjawahetust.

Peawalitšuse kulud.

Politsei peawalitšuse ülemalpidamise kuludeks luubati 1922 a. riigi poolt mrf. 28.553.000,—, sellest jummatš langes peawalitšuse tegelikkude kulude katšeks mrf. 27.737.456,50.

§§	Kulu nimetus.	Lubatud krediid		Ülejääk
		Mrf.	Mrf.	
1	a) Wõhpalš	1 244.900	1.244.890	—
2	b) Perekonna abiraha	106.100	84.973,50	—
3	d) Ellukalliduse lisa	996.000	995.912	44.556,50
4	e) Ajutised töidõud	100.000	86.668	—
5	Wäewarahad ja sõidukulud	100.000	53.997,50	46.002,50
6	Toetus ja arštiabi	100.000	4.009.528	90.472
7	d) Aktirjad ja kirjandus	10.000	6.560	3.440
8	k) Wõofukulud	10.000	6.350	3.650
9	i) Sõjarištade warustus	1.000.000	960.375	39.625
10	h) Inwentuari parandus	15.000	14.600	400
11	Šhituskulud	36.000	36.000	—
12	Ettenägemata kulud	40.000	40.083	17
13	Mutaju ametnikkudele	300.000	296.100	3.900
14	Riidewarustus	18.500.000	18.092.879	407.121
24	Politsei kuršused	794.000	723.540,50	70.459,50
33	p. 1) Tuletõrje inspektšiooni kulu	200.000	180.000	20.000
33	p. 2) Tuletõrje abiantšite kulu	1.000.000	915.000	85.000
	Kokku	28.553.000	27.738.456,50	815.543,50

Wälispolitšei tegewuse ülewaade kohtadel.

Wälispolitšei tegewusalaks kohtade peal kuulub alal hoida šelškonfliktku julgeolekut ja lörda, kaitšia šõiki ja igalühie wägiwalla, tooruse ja omawoli eest, šelleks antawate šeaduste, määruste ja juhtnõõride teostamine üleüldise heatorra alahoidmiseks.

Tähendatud ülesannete täitmiseks on Eesti waba-

riigi territoorium jaotatud 15 ühšusesse ehš politšeiwalitšusesse. Šga politšeiwalitšuse tegemust juhib politšeiüleml, kes otšekohe politšei peawalitšuse ülemlle allub. Politšeiwalitšuste jaotus on nii läbi wiitud, et igas maakonnas asub politšeiüleml, kelle tegewusala piirdub maakonna territooriumiga. Ühšikute politšeiwalitšuste alla kuuluw maala on omakörda jaostõndadesse ära jaotatud, misšuguseid üle maa 62 on. Jaostõnna ülemlatele alluwad raiõoni üle-

mad, kes koha peal otsekoheised politsei võimu teostajad on ja keda pea iga walla kohta 1. Maafondadest eraldatud on kolm juuremat linna, nimelt: Tallinn, Tartu ja Narwa, kes iseiswaid politseiüksusi moodustawad. Kõik Eesti Wabariigi raudteed, nii laia- kui ka kitsarööplised, wälja arwatud raudteed Saaremaal ja Raisjaares, kuuluvad Raud-

teepolitsei ülema alla. Raudteede liini pikkus, peale haruteede, on 1020,3 kilomeetrit. Iga üksiku politsei-walitsuse alla kuuluwa maaala pinna juuruse, linnaude, alewite ja waldade arv ja elanikkude arv wistastes on politseil tähtsada olemate andmete põhjal järgmine:

Politsei walitsuse nimetus	Pinna suurus ruutwerstades	Linnaude arv	Linnaude elanikkude arv	Alewite arv	Alewite elanikkude arv	Waldade arv	Waldade elanikkude arv	Kogu elanikkude arv
Tallinna linn	44,5	1	135.883	—	—	—	—	135.883
Tartu linn	7,5	1	54.782	—	—	—	—	54.782
Narwa linn	10,3	1	26.549	—	—	—	—	26.549
Rauttee pol.	—	—	6.497	—	—	—	—	6.497
Harju maakond	(5584,7)	1	1.200	1	5.168	43	95.249	101.617
Wiru	(6160)	1	9.386	3	6.624	43	117.579	133.589
Järwa	3254	1	2.976	2	4.479	20	50.722	58.197
Lääne	4128	1	4.950	1	1.579	35	70.057	76.586
Tartu	8150	—	—	4	7.056	63	118.774	125.830
Walga	1460	1	15.676	1	3.206	20	28.834	47.716
Wõru	(4164)	1	5.075	3	2.506	46	74.368	82.849
Pelseri	1777	1	2.010	—	—	11	59.920	61.930
Wiljandi	4391	1	9.405	1	2.104	38	65.508	77.016
Pärnu	4417	1	20.207	3	4.602	42	70.878	95.687
Saare	2535	1	3.378	—	—	18	53.766	57.144
Kokku	—	13	297.974	19	37.324	379	806.168	1.141.873

Märkus. Üleüldine elanikkude arv Eestis 1922 a. oli 1.141.873 inimest.

Politsei pidas järelnawat wäljamaalaste ja sõjapõgenajate üle, kelle arv aasta lõpuks märtsi wähenes, nende arv maakondade järgi oli 1922 a. algul ja lõpul järgmine:

Seltskondlise tegevuse alal on aruande aasta jooksul toimepandud kongresside, koosolekute, loteriide, korjanduste ja näitemüükide arv linnade ja maakondade järele:

	Wäljamaalaste arv.		Sõjaväe ja Wõhja-Lääne armeelaste arv			Korjandatud kongresside arv.	Koosolekute arv.	Loteriide arv.	Korjanduste arv.	Näitemüükide arv.	Pidusid registreeritud.
	Aasta algul	Lõpul	Aasta lõpul	algul							
Tallinna linn	6.735	7.141	326	352	Tallinna linn	25	989	47	52	24	5147
Tartu	2.401	2.914	1.253	1.233	Raudteede piirkond	—	44	—	—	—	4
Narwa	2.919	2.717	1.405	1.456	Tartu linn	17	238	28	15	—	727
Raudteede piirk.	137	73	24	8	Narwa linn	1	101	8	4	5	581
Harju maakond	930	701	391	255	Harju maakond	—	761	4	19	10	668
Wiru	4.960	3.977	—	—	Wiru	—	853	12	29	31	1130
Järwa	462	425	272	250	Järwa	1	415	1	19	15	556
Lääne	487	371	43	30	Lääne	5	392	14	12	6	395
Tartu	1.165	835	—	—	Tartu	—	957	11	28	10	1091
Walga	1.092	736	319	303	Walga	2	374	5	12	9	296
Wõru	391	404	332	303	Wõru	—	442	3	18	18	608
Pelseri	391	404	332	271	Pelseri	—	98	—	—	2	226
Wiljandi	1.010	931	—	—	Wiljandi	11	1090	3	39	19	670
Pärnu	824	743	426	666	Pärnu	—	1006	3	62	41	986
Saare	440	224	2	2	Saare	3	486	1	40	20	331
Kokku	24.840	22.746	5.083	4.966	Kokku:	65	8246	140	345	206	13416

Kõikfugu jeltfifi, wabrikuid-tööstuſetteid ja joogikohte linnades ja maafondades 1922. a. olt:

	Seitſide ja ühjuſte arv	Wabrikute ja tööstuſette mõte te arv.	Joogikohtade arv.
Tallinna linn	116	155	34
Raudteede piirkond	5	6	—
Tartu linn	200	62	42
Norwa linn	57	37	13
Harju maafond	376	96	13
Wiru "	418	269	11
Järwa "	268	98	6
Lääne "	164	192	4
Tartu "	620	356	18
Walga "	204	45	23
Wõru "	345	98	14
Petſeri "	33	14	21
Wiljandi "	466	78	27
Pärnu "	422	102	18
Saare "	274	15	4
Kokku	3968	1623	248

Wälispolitſei koosseis.

Wälispolitſei koosseis aruande 1922. a. peale sai Wabariigi Walitſuſe poolt 8. aprillil 1922. a. kinnitatud („R. L.“ nr. 50 — 1922. a.), mille ametnikkude ja teenijate üldarw 1922. oli. Koosseisu tabel eraldi juurde liſatud (Liſa nr. 6). Eelmise 1921. a. wälispolitſei koosseis (Wab. Wal. poolt 28. aprillil 1921. a. kinnitatud), oli 1995, ſeega aruande aasta koosseis 73 ametnikku ja teenija wõrra vähem eelmiseft aastalt, mida üldise koondamise ja politſei tegewuſe uueſti korraldamise tõttu korda läts läbi wiia.

Koosseisuga on püütud wälispolitſeis alati äärmiselt kokkuhoidlik olla, et wiimase wõimaluſeni koosseiju vähendada.

Uue ametniku ametiſſe määramisel on juurt rõhku pandud määratava ſünduſe, oſtuſe ja praktika peale, ning wõimaluſt mööda eesõigus antud neile kandidaatidele, kes waremalt politſeis ehk kohtuauſtuses laitmata teeninud ja Eesti wabaduſõjalt oſa wõtnud, ſeega püüdes alalift diſtſipliini politſeis alal hoida.

Politſeiametnikkude teeniſtufeſt lahkumije põhjuſed.

Meie wälispolitſei, kes korrapidamisel eeskätt koondanikkudele ja wäljamaalastele ſilma puutub, peab aja ja demokraatliku wabariigi politſei lohajelt ennaſt tahtma, oſkama ja jõudma ülewal pidada. Et aga mõnel politſeinikul need oma oſjekohesed kohtuſed küllalt ajatõrguſel ei püſinud, tuli neid wälispolitſei teeniſtufeſt kõrwaldada. Üldiſelt ametkonnalt on aruande aastal tagandatud 104 ametnikku, milledeft kõige juurem protſent (üle 50%) kordnikkude peale langeb. Wabatahtlikult lahkunud ſama aja

joofful 394. Peale ſelle lahkunud ſurma läbi 9 ametnikku; nendest 3 ametikohtuſte täitmifel ſurma ſaanud, kuna 6 loomuliku ſurma läbi lahkunud. Wõrreldes eelmije aastaga, on aruande aastal ametiſt lahkunute arw tuntawalt wähenenud (eelmiſel aastal 804), mis wälispolitſei ametkonna koosseiju püſiwamats jäämiſt näitab. Et alaline ametnikkude wähetamine wäljaõppinud meeskonna mooduſtamift tuntawalt halwab, ſeft kaua teeninud ametnikud on juba teeniſtuses ametalaliſe praktika omanud ja ka kurjuſed lõpetanud, ning omal palwel lahkunud enamaſti paremad ametnikud on, tuleb ametkonna alaliſeks jäämiſt aina ſowida. Teeniſtufeſt lahkunute tabelid käſitades leiame järgmiſt: üldiſelt lahkunute arwuſt on kaugelt juurem oſa (ligi 80%) oma palwel lahkunud, kuna wäike oſa (üle 20%) diſtſiplinaarwõrras, kui mitteõlbulikud politſei teeniſtufeſſe, ametiſt tagandatud on. Omal palwel lahkunute ſeas on kaunis juur % waſtutawaid ametnikke (31,7%), mis kaunis halb nähtuſ korraliku aſjaajamiſe ſuhtes on. Tähenatud waſtutawateſt ametnikkudeft on kaugelt juurem oſa ſellekohajed waſtawad politſei kurjuſed lõpetanud, milleſt ka oleneb alaline politſei kurjuſte korraldamine. Suur oſa waſtutawateſt ametnikkudeft on lahkunud parema teeniſtukohta ſaamiſel, kas erateeniſtuses, kus palgaolud palju paremad, ehk jälle riigiteeniſtuses kõrgema koha ſaamiſel, kuna wäike oſa muil põhjuſtel lahkunud on.

Üldiſelt koosseijuude muudatuſi waadeldes peab tähendama, et kogu ametkonna hulgas elaw lugupidamine oma teeniſtukohta waſtu on tõuſnud. Kuna eelmisteft aastatel mitmed politſeiteeniſtufeſt astuſid ſelleks, et ajutiſt üleſpidamift teenida ja eſimejel wõimaluſel erateeniſtufeſt üle minna, kuna nüüd aſi ümberpöördukt hakkab kujunema ja wälispolitſei ametnikud, kes politſei teeniſtufeſt omale eluſuſeks on walinud, näib tahtmiſt ja jõudu jätkuwat politſei teeniſtufeſt. Täieline aruanne wälispolitſei teeniſtufeſt lahkunute kohta 1922. a. aruande juures lijana. (Liſa nr. 7.)

Diſtſiplinaar karistuſed.

Diſtſiplinaar wõrras on karistatud politſeiametnikke ja teenijaid aruande aastal 537 korda: nendest on ſiſeministri poolt peale pandud 1 karistuſ, Politſei Peawalitſuſe poolt 34 ja 502 korda karistatud politſeiülemaie poolt. Karistuſed liſtide järele lijana aruande juures (w. liſa nr. 8).

Wõrreldes eelmije aasta diſtſiplinaar karistuſi aruande aasta omadega, leiame, et eelmije aastal diſtſiplinaar karistuſte arw (1469) palju juurem oli aruande aasta diſtſiplinaar karistuſte arwuſt, mis oleneb aſjaoluſt, et politſei ametkond rohkem oma ametikohtuſteft aru hakkab ſaama ja nende täitmife tõrguſel ſeiſab.

Peaasjalikult tuleb rohkem diſtſiplinaar karistuſi ette nooremate ametnikkude ſeas, kes oma ametikohtuſteft ei oſka weel küllalt lugu pidada. (Särgu.)

Ametlik osa.

Riigikohtu otsused.

Üldtõugu.

21. detsembril 1922 a.

Kohtuministeeriumi seletuspärimine 8. novembril 1922 a. nr. 3290 all küsimuse kohta, kas tuleb wahialusele distsiplinaarkorras määratud kartserarest täies ulatuses täide wiia, kui tema wahiall hoidmise aeg enne lõpeb, või tuleb wahialune wahialt wabastamisega wabastada ka määratud distsiplinaarkaristusest.

Cesistuja esimees K. Parts, ettekandja riigikohtunik P. Kamm, Riigikohtu prokuröör abi K. t. J. Uluots.

Seletuspärimisele andis põhjust Tallinna-Haapjalu rahukogu prokuröri korraldus karistuswangimaja ülemale edaspidi distsiplinaarkorras kartseriga karistatud wange seda karistust täielikult ära kanda lasta, sellepeale waatamata, et wang kohtuliku karistuse ärakandmise puhul wangimajast wabastatud peaks saama.

Wangimajade peawalitsuse nõukogu seda ettepanekut arutades leidis: 1) et Kr. kp. j. § 955 põhjal peawad kohtuotsused täpselt täidetama, millest järgneb, et wangimaja ülem võib kohtu poolt karistatud wahiall pidada seni, kui tema kohta wastaw kohtuotsus või määrus maksew; 2) et karistuse ärakandmisega kaotab kohtuotsus karistatu wahiall pidamise suhtes oma maksuse, ning karistuse ärakandnud siiski edaspidijärges wahiall pidamijärges peaks wang. ülemal Kr. kp. seaduses ettenähtud wastaw seaduslik määrus olema, ilma milleta kedagi wahiall hoida on keelatud (Kr. kp. j. §§ 8—10), misjulgusteks seaduslikkudeks määrusteks aga ei või lugeda wangimajade ülemate määrusi wahialuste karistamijärges kartseriga wangimaja sisetamise korra rikkumistel; 3) et wangistusseaduse § 168 on loetletud kõik wangimajades kinni peetawate wahialuste liigid, kuid misjulguse wangistatute liiki tuleb arwata karistuse ärakandnud, kuid wahialt wabastamatuid ning wangimaja kartseris peale tähtsaja kinni peetawaid isikuid, ei leidu juhatast üheski seaduses; 4) et wangistusseaduse §§ 395—401 annawad wangimaja ülemale õiguse „wahialustele“, j. o. seaduslikus korras wahiall peetawatele määrata distsiplinaarkaristust, kuid ei laienda seda õigust isikute peale, kelle wahiall wiibimise aeg juba möödunud, misjulgune õigus wangimaja ülematele ainult seadusandlilisel teel võib antiud jaada; 5) et wangistusseaduse § 18 määrab ära täpselt prokuratuuri õigused ja kohused wahialuste ja wangimajade kohta, misjulguste hulka ei kuulu aga prokuratuuri õigus seletuste ja juhendõrite andmisjärges wangimajade waltsemise ja wahialuste karistamise korra kohta, sest wangistusseaduse § 41 ja 404 põhjal on see-

julgune õigus ainult kohtuministril; 6) et Kr. kp. j. § 10 kohustab prokuratuuri esindajaid wahialt wiibimata wabastama isikuid, keda finni peetakse ilma selleks wolitatud asutuste ja isikute määrusteta, rahukogu prokuröri ringkiri aga tunnistab selle seaduse nõude maksusemuseks ning õigustab seaduswastast wahiallpidamist; 7) et kohtu poolt karistatute üle määratud aja wahiall pidamise eest ilma seaduslikkude põhjusteta langewad süüdlased wastutusele K. j. § 451 põhjal. —

Neil põhjustel arwas wangimajade peawalitsuse nõukogu, et rahukogu prokuröör oma korraldusega on seaduswastaselt talitand ja oma wõimupiiridest üle astunud, ning otsustas: „sellest wangimajade peawalitsuse ülema kaudu kohtuministrile ette kanda“.

Kohtuministeeriumi nõukogus läksid arwamised asja kohta lahku: miist liikmeid ühines wangimajade peawalitsuse järeldusega, lugedes, et wangimaja ülema distsiplinaarwõim ulatab ainult wangistatute peale, järjeklikult kustub ühes selle piirides peale pandud distsiplinaarkaristusega niipea, kui wangistatu wahialt wabaks peab saama. Wähemus arwas aga, et mööduandew on see moment, millal distsiplinaarkaristus määratakse: wang allub sel ajal wangimaja ülema distsiplinaarwõimule; ülemal on õigus oma hindamise järele üht või teist karistust määrata; kui ta seda oma wõimupiirides on teinud, siis on see karistus täiesti seaduslik ja peab täielikult ära kantama, olugi et algkaristus warem lõpeb.

Omalt poolt leidis kohtuminister, et vähemuse arwamise poolt räägib otstarbetohasus, sest mitu hakkaks wangimaja ülema distsiplinaarwõim wahialuste üle nende kinnihoiuaja lõpu lähene misel tegeklitult kahanema: tal ei maksa enam kõiki äratteenitud karistusi määrata, kuna neid nii kui enam täide wiia ei saa, ja selle tõttu lähew distsipliin wastawalt lõdwaks. Enamuse arwamise kahts räägib aga see asjaolu, et maksew wangistus seadus ei tunne ja ei normeerid distsiplinaarkaristus, algkaristusest abstraheeritult.

Asja esituse ja prokuröri abi arwamise ärakuuland, leidis Riigikohtus:

Tõrude ja paranduswangimajade ülemate distsiplinaarwõim on kindlaks määratud wangistus seadustiku §§ 395—403, mis maksma pandud 23. mai 1901 a. seadusega. Enne seda oli nende ülemate distsiplinaarwõim ettenähtud wangistus seadustiku §§ 271 pp. 1, 2, 3; 93; 324 pp. 1—5; 324 pp. 1, 2 ja 3; 326 ja 366, millede hulgaft § 326 ülematele õiguse andis wange, kes üle ühe korra distsiplinaarjelt karistatud, peale kohtuot-

juhes määratud karistuse ärakandmise veel kuus kuud parandusvangimajas kinni hoida. (See paragrahv muudeti ära 23. mai 1901 a. seadusega, ja oma ehituses (12. detf. 1900 a. nr. 19206 lhf. 20 ja 21) Riigi Nõukogu teatas tolleaegne kohtuminister, et õiglase pole wangikodade ülemusele lubada oma ärandagemise järele karistuse tähtaega pikendada.)

Sellest tuleb järeldada, et maksma seaduse järele türmide ja parandusvangimajade (mitte sunnitudvangimajadel) ülemusele pole lubatud wange üle kohtuotsuses määratud tähtaja kartsus kinni pida. Neil on õigus korrariikujatele wahjalustele wangimajas makswat rehhiimi lõwendada, pole aga õigust ilma kohtuotsuseta kedagi wangimaja ruumides (kartserites) kinni pidada.

Sellepärast ühineb Riigikohtus täiesti wangimajade peawalitsuse nõukogu kaalumistega.

Neil põhjustel ja R. N. sead. § 259¹ alusel **otjastas** Riigikohtus: seletada, et wahjalusele wangimaja ülemuse poolt distsiplinaarkorras määratud kartserarest lõpeb wahjaluse wahjalik wabastamisega.

Administratiiv-osalond.

27. jaanuaril/7. weebruaril 1922 a.

Põllutöministeeriumi seletuspärimine perekonna abiraha maksmise asjus riigiteenijatele ja töölistele. Esistuja osakonna juhataja P. Puusjep, ettekandja riigikohtunik D. Werhousinski, Riigikohtu prokuröri abi I. t. R. Luud.

Põllutöministeerium pööras 2. detf. 1921 a. nr. 3767 all Riigikohtu poole järgmise seletuspärimisega: „Wabariigi Walitsuse poolt 12. apr. 1920 a. wastuõdetud määruse § 5 perekonna abiraha maksmise asjus riigiteenijatele ja töölistele („R. L.“ nr. 57/58 — 20 a.) on õeldud: perekonna abiraha määramisel arwesse wõetawate perekonna liikmete ülesandmist toimetab palgasaaja ise, tarwilikke tõendusid ette tuues: 1) et teatavad isikud perekonna liikmetena tema toita on; 2) et temalt ülesantawal abiraha wäljaarwamisel arwesse wõetawal perekonna liikmel mingisugust warandust ega abiraha normist juuremat alalist erasisetulekut ei ole.

Põllutöministeeriumi pearaamatupidaja Aleksander Kitajon andis perekonna abiraha määramisel arwesse wõetawa perekonna liikmena oma abikaasa üles ning pani ette järgmise allkirja: „Sellega tõendan, et minu naine Marie Kitajon, sünd. Nübius, kellega 26. jaanuarist 1886 a. saadik abielus olen, on minu toita, ja et tema iseseiswalt kindlapalgalist ametit ei pea. Tallinnas, 30. augustil 1921 a. Põllutöministeeriumi pearaamatupidaja A. Kitajon (allkiri).“

Riijama pani arweametik N. Luus perekonna abiraha saamiseks ette järgmise allkirja:

„1920 a. 5. aprillist olen seaduslikus abielus oma naisega Hilba Luus, sünd. Palberg, ja sellest abielust on meil tütar Helja sündinud 1. mail 1921 a. Sellega tõendan, et naine ja laps minu toita on ja naisel kindlapalgalist teenistust ei ole. Tallinnas, 6. aug. 1921 a. Põllutöministri kantselei arweametik N. Luus (allkiri).“

Ülemalnimetatud allkirjad saatis põllutöministeerium riigikontrolli tsiviiliosakonnale, kuid wiimane teatas, et saadetud tõendusid riigikontrolli ei rahulda, sest et tarwilikkude tõenduste all mõistab Riigikontroll politsei tunnistusi, kes tema jaoskonnas elawate isikute perekonna seisu kohta kõige rohkem on informeeritud.

Põllutöministeerium leiab, et ülemalnimetatud määruse järele ei ole tarwidust politsei tunnistusi nõuda. Peaks aga ametnik wale allkirja andma, siis tuleb tema seaduslikult wastutusele wõtta.

Sellepärast palub põllutöministeerium seletada, mis tuleb mõista sõnade „tarwilikkude tõenduste“ all.

Käesolewat seaduse seletuspärimist läbi arutades ja prokuröri arwamist ära kuulates, leiab Riigikohtus: Tsiv. kp. sead. §§ 366—498 on aratähendatud, mis seadus tõenduste all arwab; seal ei leidu, et allkiri, mis oma õiguste täienduseks wälja antud, mõiks kui tõendus allakirjutaja kahts loetud saada. Seadus lubab ainult isikutele, igaford aratähendatud juhtumistel allkirja wõtta, ja nimelt, kui etteõudud tõendusid puudulikul on, siis nende täienduseks veel allkirju, näituseks Tsiv. kp. sead. §§ 1978, 2058 ja Verordnung betreffend Ermittlung u. Schätzung von Kriegschäden in Liv- u. Estland vom 31. Juli 1918. §§ 11 u. 13 (Verordnungsbl. Nr. 31 vom 12. Aug. 1918. page 342 u. 343).

Kõne all olewa määruse § 5 nõuab nimelt tõendusid ettepanemist, ja nähtawasti ei loe ta selleks ststarbets küllaldajeks ainult allkirju, sest järgnevas § 6 on kaefatohtuline wastutus ettenähtud isearaltjelt wale teadete andmise eest.

Teine küsimus on aga, kas tuleb tarwilikkude tõenduste all mõista ainult politsei tunnistusi. Seda järeldada ei ole küllalt põhjust. Kõne all olew määrus räägib tarwilikkudest tõendustest ja ei sea seal juures mingisuguseid ktsjendusi jelles suhtes üles. Sellest mõib järeldada, et selle all tuleb mõista kõiki dokumente, mis kui tõendusid seaduses ette nähtud on, näituseks, ametniku ülemuse poolt wäljaantud tunnistusi ja ülepea ametkõnude ehk asutuste poolt wäljaantud ehk tõeks tunnistatud teateid.

Nende kaalutluste põhjal **otjastas** Riigikohtus seletada, et „Riigi Teatajas“ nr. 57/58 — 1920 a. awaldatud määruse perekonna abiraha maksmise asjus riigiteenijatele ja töölistele § 5 ettenähtud

„tarwilikkude lõenduste“ all tuleb mõista niisugust lõendust, mis ametivõimude ehk ametiajastuste poolt on välja antud ehk lõeks tunnustatud.

Rõigile linna- ja maatonnavalitjuse terwishoiu- osafondadele.

Terwishoiu peawalitjuse palub limonaadi- ja igasuguste muude karastavate jookide wabrikantidele teatada, et nendel sahariini ja dultsiini wõi mõne teise kunstliku magusaine tarwitamisel jookide valmistajeks juhtru asemel tuleb esiteks sellest terwishoiuosafonnale teatada ja teiseks iga pudeli etiketil trükitult wõi templiga lõõdult selgelt ära tähendada, et „jook on valmistatud kunstliku magusaine sahariini (krüсталloose, dultsiini jne.) abil“, nimetada peale fõnade „kunstliku magusaine“ ka kunstliku magusainet enmast wõi, kui neid ühekorraga rohkem on, siis kõiki üleslugedes. Ettetirjutuse täitmata jätjaid mõetalle wastutusele kui toiduainete

wõltsijaid.—Ühes sellega palub Peawalitjuse limonaadi ja igasuguste muude karastavate jookide valmistajatele teatada, et terwishoiu nõufogu on otsustanud, et aniliinwärvide tarvitamine jookide wärwimiseks tuleb, nagu enne, lubamatult pidada. Tuleb kunstwärvide tarwitamist jookide valmistusel ära hoida ja ka silmas pidada, et kunstikkude siirupite abil valmistatud joogid ei ole lubatud, sest need on kunstikkude essentfide ja wärvide abil loflu seatud.

Terwishoiu peawalitjuse juhataja (alkiri).

Apteegi-jaoskonna juhataja (alkiri).

19. juulil 1923. Nr. 3686.

„Niigi Teataja“ nr. 96 sju:

Nr. 76. Rahwasteliidu põhikruja artiklite 4, 6, 12, 13, 15, 16 ja 26 muutmiste protokollide kinnitamine seadus. — Protokollid.

M i t m e s u g u s t.

Berliin öösel.

Kriminaalkomissar Ernst Engelbrecht, Berliini politseipräsiidiumi jälgimiskomando juht.

Mitte ükski Berliini linnaosa ei ole nii palju oma kuulsusest ja wälimusest kaotanud, kui Berliini lääne osa, mida senini kõige peenemaks loeti. Enne ulatas selle kuulsus üle Sakjamaa ja isegi wäljapoole Euroopa piire. Nüüd on see kogumise kohaks saanud igasuguste kahtlaste olluste fise- ja wäljamaalt, kuhu teatud päewatundidel ja weel enam õdajal peaaegu erandita enmast peenem kuritegijate ilm kogub, nagu lõbunaisterahwad, nende armulised, „Schlepper'id“, s. o. mängulubidesse ja õõlolaalidesse fisesjedajad. Ennesõjaaegsetel aastatel oli Berliin, W. (lääne) ka öösel elawaks liikumise ja läbikäimise paigaks elegantsemale ja aristokraatilisemale ilmale, kuna see nüüd wäga küsitawa publikumi äriliseks asjaajamise kohaks muutunud on.

Mitte ükski Kurfürstendam ei kannata oma wärvituse langemise all, waid ka selle paralleel- ja kõrwaltänawad — tänapäewani weel tuntud kui peenemad elamisraioonid, — niisama Tauentienstraße Wittenberg'i platsiga. Igatihele, kes öösel lord neid uulitsaid mööda sammub, torjab silma kahtlaste kogude rohkus, kotainikauplejast alates kuni peenema õnnelutini, kes neid uulitsaid ja isearanis uulit'a nurki elustawad. Minult juhusliselt möödamineja, kes jellesse elusse weel pühendatud ei ole, arwab wastutusejaid, hästi riidetatud kogusid, hea seltskonna hulka, ja ei tea et just spekulandid, õnnelütid ja mängijad Berliini lääne osa hindawad, ning elegant wälimuse ja sellele wastawa ülesastumise peale suurt rõhku panewad.

Need „aumebed“ on just fjin omad alalised lo-

kaalid leidnud, nende paljude peente kantfusaalide, „bar'ide“ ja weinitubade keskel, misjoguseid fjin ümbruses rohkesti on, sest peaaegu igas majas wõib ühi sarnast asutust leida. Minult wähesed neist peentest, elegant lokaalidest on ojanud lõfifid teha sarnaste olluste fisesetungimisele ja seal wiibimisele, ja sedagi ainult kriminaal-politsei energilisel toetusel. Enamjagu neist kohtadest ei ole suutnud aga tarwilisi abinõusid nende eemaldamiseks käfite wõtta ja on selle tõttu oma endise hea kuulsuse kaotanud. Peaaegu iga lokaali ees letame öösel suurema hulga „fisesjedajaid“, kes kojutõttawaid wõõraid oma meelitawate ettepanekutega üle külwawad. Üks neist kutsub õijele olemisele, teine alastitantfule, kolmas otfib ojawõtjaid-kaardimängijaid, kiirelt korraldatud mängukohta, neljas — külalifi uuesti amatud, huwitawa keldriokaali jne.

Mii mitmekesised kui sarnaste „seltsimeeste“ ettepanekud ka olla wõiwad, ühine on neil kõigil püüd — wõimalikult palju külalifi fisesse meelitada, et neid fjis jultumal kombel paljaks rõõwida. Minudujeta külalifed ajetatalle walmisolematesse ehk kiirelt juurekutsutawatesse fjiduriistadesse ja wõetalle koha peal „wawurite“ poolt wastu, kes neid kõigi mõeldawate ettewaatuse abinõudega edasi saadawad. Need õõlolaalid, kus Berliini õõelu kihab, on enamjagu mittelegaal ettewõtted, millede eesmärgiks on ainuüksi kodanikkude taskude kõige jultunum tähjedamine.

Ettewõtjad, kellerid, „fisesjedajad“, „wawurid“. tantfijannad jne., kõit nad tahawad teenida ja sel-

lest böteenistusest oma taunis tulutat eluülespidamist katta. Sellele vastawalt on siis ka weinihinnad üles truunitud, need on nelja- ja wiiekordsed sellest hinnast, mis soliid ja paremates lokaalides makswad on. Pimedad süte ja kaltju keldrid on ödelu jaoks kiirelt fisejseatud ja peawad oma iseäralduste tõttu iseäranis ligitõmbawalt publikumi peale mõjuma.

Harilikuks nähtuseks on, et farnastesse öölokalidesse meelitatud külalised täisjoodetud ja siis paljaks rööwitud saawad; nii mõnigi ööhulkuja on ühe öö jooksul kahju oma ihu ja waranduse pärast kannatades jeda weel kallilt maksuma pidanud. Minapidi weetud publikum on libedasti pettunud; „fisejedajate“ poolt töötatud kunsti- ja muu nautingud lasewad enese peale kaua oodata, kuna selle ajemel halwa wäärtnuslike fecti eest kallilt maksta tuleb. Nii mõnigi kindla ijeloomuta kaupmees wõi ametnik on just siin nende wõrgutuste ohwriks langenud ja oma kätte usaldatud raha arwete katmiseks kulutanud, ning sellega aluse pannud oma pärastise kuritegija eluteele...

Peale sõda on just siia, kui paremasse linna elamisraiooni, wäljamaalaste hulgad woolanud ja kindlad eluasjed wõtnud. Nagu haikalad laewadele on siia neile köit dollari- ja dewiifinälsjased ollused järele tulnud. Ja just nende waluutatkindlate wäljamaalaste peale peawad löbunaisterahwad ja igajugused „fisejedajad“ oma jahhi. Loomulikult on wäljamaalased nende kõige paremad „kaubatarwitajad“, sest nad wõiwad kõige kõrgemad hindu maksta ja on jootrahade juhtes suurejoonelised ja ka suuremeelsed.

Need päewawalgust häbenewad ettemõtted on Saafamaa majanduslike ülesehitamisele iseäranis kahjulikud ja peawad nii hästi sofsiaalsetel kui ka majanduslistel põhjustel ilma armuta häwituid saama.

Jga soliid kohwimaja- ja lokaalioomanikult nõutakse täpipealset politsei korraldustest kinnipidamist ja karistatatakse teda eefimise korral rahatrahwiga ehk wõetakse isegi luba ära. Selle tõttu tuleks sarnaseid mittelegaale ödettewõrete omanikke wäga karmilt trahwida. Wõjuwamaks abinõuks nende wastu wõitlemisel oleks filmapiltne ruumide rekwireerimine ja nende edasijaudmine korteripuudust kannatawatele perekondadele.

Saafid need abinõud filmapiltsest tarwitusele wõetud, muutuks oluford peagi. Waewalt leiduks siis erakorteriid sarnajeks oistarbeks, kui alaliselt nende omanikkude pea kohal paratamata „sunniüürnikute“ Demoklese mõõt ripuks. Kindel korterikomisjoni teguwis ühes politsei ajutustega ja maksumetiga wõiks ses juhtes tuntawalt parandust tuua.

Selle wastu on igajugune korrapäralisem tänawate puhastamine kahtlastest isikutest ainult aegajalt võimalik.

Ainult üleüldise majanduselu paranemise ning tuntawama tööpuuduse wähenemise järele wõime kestwat parandust loota.

Et sarnajele tänawaelu langemisele kindlaid piire panna, töötab kriminaalpolitsei energiliselt oma ööfiste walweläitudega korra ja julgeoleku jaluleseadmiseks.

Küsimused ja kostmised.

Küsimus. Raiooni ülem P. Palun teada, kas olen õigustatud perekonna abiraha saama lapse pealt kui mina olen abiellu astunud lese naisega, kes mulle esimesest abielust nelja aastase lapse kaaja tõi. Politsei tõrgub praegu maksmast, sest mina ei olewat lihalik lapse isa ehk küll olen seaduslik lapse isa ja tema ema seaduslik mees.

Wastus: Ei ole õigustatud, sest uue perekonna abiraha seaduse põhjal (w. „R. L.“ nr. 1/2 — 1923 a.) on õigus perekonna abiraha saama ainult lihasste laste pealt. Selle seaduse mõiste wõiks wast latendatud jaada adopteeritud laste kohta, ehk küll wastaw otskohene märkus selle kohta seaduses puudub.

Wäljaandja: Toimetuskommisjon.

Wastutaw toimetaja: G. Maddison.

Tegelik toimetaja: A. Rogermann.

Kuulutused.

Tunnustatse maksuajetaks järgmised isikutunnustused:

- Uumann, Woldemar Karli p., w. a. Tall.**
 l. pol. 3. jsk. 17. 4. 20 a. nr. 10247. (13364)
- Kaud, Erna Liisa t., w. a. Tall. l. pol. 4.**
 jsk. 4. 10. 21 a. nr. 16668. (13365)
- Wind, Amanda-Elwiine Leenu t., w. a.**
 Tall. l. pol. 3. jsk. 28. 2. 22 a. nr. 15579.
 (13366)
- Emel, Adele Jaani t., w. a. Tall. l. pol.**
 3. jsk. 5. 12. 19 a. nr. 1509. (13367)
- Reesman, Eduard Priidikü p., w. a.**
 Tall. l. pol. 3. jsk. 8. 3. 21 a. nr. 13561.
 (13368)
- Willö, Leena Kustase t., w. a. Tall. l.**
 pol. 3. jsk. 3. 1. 20 a. nr. 4227. (13370)
- Uwesjon, Miina Mari t., w. a. Tall. l.**
 pol. 3. jsk. 11. 11. 19 a. nr. 3258. (13371)
- Ewras, Kirill Matwei p., w. a. Tall. l.**
 pol. 3. jsk. 10. 1. 20 a. nr. 5402. (13372)
- Veegen, Ernst Rudolf Joojepi p., w. a.**
 Tall. l. pol. ülemalt 16. 2. 20 a. nr. 7922.
 (13369)
- Baume, Maali Jaani t., w. a. Tall. l.**
 pol. 2. jsk. 7. 1. 20 a. nr. 4221. (13373)
- Burmeister, Wanda Karoline Antoni**
t., w. a. Tall. l. pol. 3. jsk. 11. 10. 21 a.
 nr. 14868. (13374)
- Pent, Hugo Gustawi p., w. a. Tall. l. pol.**
 4. jsk. 15. 1. 20 a. nr. 8085. (13375)
- Notling, Johannes-Aleksander Jüri p.,**
w. a. Tall. l. pol. 3. jsk. 6. 7. 21 a. nr.
 14254. (13376)
- Peitong, Lydia Aleksandri t., w. a. Tall.**
 l. pol. 4. jsk. 16. 6. 22 a. nr. 17897. (13377)
- Uustal, Luise Jaani t., w. a. Wao walla-**
wal. 17. 11. 21 a. nr. 1954. (13379)
- Rõõm, Sofie Tõniise t., w. a. Tall. l. pol.**
 3. jsk. 11. 7. 22 a. nr. 49. (13378)
- Männik, Anna Aleksandri t., w. a. Tartu**
l. pol. 2. jsk. 23. 1. 20 a. nr. 11244. (13380)
- Uusberg, Anna Jüri t., w. a. Tall. l.**
 pol. ülemalt 28. 1. 20 a. nr. 1424. (13381)
- Raus, Leena Matti t., w. a. Jõgeweste**
wallawal. 16. 8. 21 a. nr. 502. (13382)
- Mittal, Anna Jüri t., w. a. Tall. l. pol.**
 3. jsk. 25. 11. 19 a. nr. 655. (13383)
- Hõdrejärw, Elisabeth Mardit t., w. a.**
 Tall. l. pol. 1. jsk. 20. 3. 22 a. nr. 14061.
 (13384)
- Matonen, Aleksander Georgi p., w. a.**
 Tall. l. pol. 3. jsk. 15. 3. 21 a. nr. 13613.
 (13385)
- Kotkas, Johannes Hansu p., w. a. Tall.**
 l. pol. 3. jsk. 23. 1. 20 a. nr. 7159. (13386)
- Wiin, Lydia, w. a. Kõrgejaare wallawal.**
 15. 7. 22 a. nr. 221. (13396)
- Ottmann, Marie, w. a. Tall. l. pol. 3.**
 jsk. 10. 12. 19 a. nr. 3817. (13397)
- Madilberg, Wieta Wilhelmine Rudolfi**
t., w. a. Tall. l. pol. 3. jsk. 9. 9. 22 a. nr.
 340. (13398)
- Loon, Aleksander Tooma p., w. a. Pihla**
wallawal. 9. 3. 20 a. nr. 494. (13573)
- Nurk, Aleksander Peetri p., w. a. Laim-**
jala wallawal. 7. 9. 20 a. nr. 153. (13574)
- Zopp, Jaan Jüri p., w. a. Wõru wallawal.**
 20. 11. 19 a. nr. 399. (13635)
- Zopp, Rosalie-Helene Mihkli t., w. a. Wõ-**
ru wallawal. 10. 5. 20 a. nr. 1185. (13636)
- Dnno, Mihkel-Eduard Jaani p., w. a.**
Wõru wallawal. 1920 a. nr. 1204. (13637)
- Uwald, Kornelius Adami p., w. a. Tartu**
l. pol. 2. jsk. 9. 11. 20 a. nr. 15874. (13639)
- Sinna, Alwiine Peetri t., w. a. Sõmmer-**
palu wallawal. 10. 12. 19 a. nr. 119.
 (13640)
- Safmann, Ruben Juhani p., w. a. Wõ-**
ru wallawal. 7. 11. 21 a. nr. 75. (13643)
- Wõro, Pauline Johani t., w. a. Wõru**
wallawal. 27. 11. 19 a. nr. 13. (13644)
- Saar, Gustaw Jaani p., w. a. Wastjeli-**
na wallawal. 4. 2. 20 a. nr. 506. (13645)
- Woitka, Altiide Danila t., w. a. Rõuge**
wallawal. 3. 5. 20 a. nr. 473. (13646)
- Wohla, Emilie Liisa t., w. a. Wõru l. pol.**
 jsk. 21. 4. 20 a. nr. 3397. (13647)
- Luts, Oswald Jaani p., w. a. Haarja**
wallawal. 25. 3. 20 a. nr. 1161. (13648)
- Türk, Marie Jaani t., w. a. Zooru walla-**
wal. 6. 3. 20 a. nr. 720. (13649)
- Wiho, Rudolf Johani p., w. a. Wõru l.**
pol. jsk. 5. 11. 20 a. nr. 3723. (13650)
- Siiim, Aleksander Karli p., nr. 101. (13777)**
- Sriimann, Walter Daaweti p., nr. 576.**
 (13779)
- Särg, Willem Mihkli p., nr. 395. (13780)**
- Gorjchanow, Nikolai Nikifori p.**
 (13781)
- Tippo, Richard Ernsti p., nr. 388. (13782)**
- Kiik, Karl Andrese p., nr. 1511. (13783)**
- Kaasik, Jsof Kristjani p., nr. 270. (13784)**
- Walf, Hans Tõnu p., w. a. Rõnnu walla-**
wal. 11. 1. 20 a. nr. 451. (13920)
- Tannaur, Peet Juhani p., w. a. Tall. l.**
 pol. 5. jsk. 2. 12. 19 a. nr. 1613. (13921)
- Wõsang, Eduard Hansu p., w. a. Jõe-**
lehtme wallawal. 14. 12. 19 a. nr. 216.
 (13922)

- Adojon Johann Jüri p., w. a.** Torgu wallawal. 1. 4. 21 a. nr. 1098. (13923)
Booker, Jüri Eõnise p., w. a. Järwe wallawal. 21. 1. 21 a. nr. 1304. (13924)
Frekdoldt, Ludwig Jüri p., w. a. Kõlga wallawal. 27. 5. 21 a. nr. 1757. (13926)
Weiner, Miide Mihkli t., w. a. Peningi wallawal. 12. 1. 20 a. nr. 573. (13927)
Rakafelg, Liisa Adami t., w. a. Haapsalu l. pol. jsk. 8. 12. 19 a. nr. 1732. (13963)
Rrutop, Marie Willemi t., w. a. Amanteuse wallawal. 19. 12. 19 a. nr. 502. (14251)
Unterwert, Jda Joosepi t., w. a. Porkuni wallawal. 22. 12. 19 a. nr. 206. (14252)
Kuntro, Johan Hansu p., w. a. Amanteuse wallawal. 23. 12. 19 a. nr. 75. (14253)
Kudrätšew, Mihkel Wassili p., w. a. Wao wallawal. 6. 7. 22 a. nr. 2170. (14254)
Sieder, Linda Jfati l., w. a. Tall. l. pol. ülevalt 19. 2. 20 a. nr. 10676. (14256)
Koll, Rosalie Gustawi t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 12. 12. 19 a. nr. 4021. (14337)
Lamm, Mihkel Jüri p., w. a. Kriidneri wallawal. 3. 11. 20 a. nr. 522. (14338)
Lamp, Luise Jaani t., w. a. Wana-Kuuste wallawal. 4. 2. 22 a. nr. 940. (14339)
Warno (Wärno), Mihkel Gustawi p., w. a. Haaslawa wallawal. 7. 2. 20 a. nr. 482. (14341)
Ungo, Jaan Karli p., w. a. Haaslawa wallawal. 3. 12. 19 a. nr. 12. (14342)
Kriiwa, Jaan Jaani p., w. a. Ahja wallawal. 30. 1. 20 a. nr. 263. (14340)
Tomson, Karl Jaagu p., w. a. Meeri wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 325. (14320)
Troon, Erna Jaani t., w. a. Haaslawa wallawal. 23. 12. 19 a. nr. 167. (14321)
Werrew, Eduard Jaani p., w. a. Wastse-Kuuste wallawal. 2. 11. 20 a. nr. 449. (14323)
Kangur, Johann Peetri p., w. a. Raadi wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 213. (14324)
Keinwald, Karl Mihkli p., w. a. Wesi-neri wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 1943. (14326)
Raack, Nelly Alfredi t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 10. 3. 20 a. nr. 12337. (14328)
Raack, Benjamin Emilie p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 29. 11. 19 a. nr. 1828. (14329)
Zettermann, Alma Johani t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 20. 12. 19 a. nr. 5134. (14330)
Morosow, Basar Safroni p., w. a. Mustwee wallawal. 6. 5. 21 a. nr. 1394. (14331)
Härn (Gern), Natalie Kristjani t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 5. 12. 19 a. nr. 4023. (14332)
Rotkas, Alfred Peetri p., w. a. Kawastu wallawal. 11. 6. 21 a. nr. 1373. (14333)
Saidaf, Daniel Peetri p., w. a. Ahja wallawal. 7. 2. 20 a. nr. 281. (14334)
Troon, Peeter Andreje p., w. a. Haaslawa wallawal. 3. 12. 21 a. nr. 944. (14335)
Kliim, Richard-Johannes Peetri p., w. a. Haaslawa wallawal. 3. 12. 21 a. nr. 945. (14336)
Ridder, Hedwig Romani p., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. 21. 3. 21 a. nr. 8999. (14404)
Märskä, Selma Antoni t., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. 9. 11. 21 a. nr. 9831. (14405)
Loginowa, Sinaida Grigori t., w. a. Karoowa wallawal. 16. 11. 21 a. nr. 1815. (14406)
Stolberg, Johannes Jakobi p., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. 4. 3. 20 a. nr. 6134. (14407)
Murm, Andres, w. a. Wigala wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 358. (5584)
Grenberg, Amanda, w. a. Rägawere wallawal. 9. 9. 21 a. nr. 1241. (5583)
Mitt, Aleksandra, w. a. Haapsalu l. pol. jsk. 1920 a. nr. 3028. (5582)
Poom, Anette Hansu t., w. a. Märjamaa wallawal. 30. 12. 20 a. nr. 139. (14455)
Esko, Jaak Jaani p., w. a. Märjamaa wallawal. 30. 3. 20 a. nr. 852. (14457)
Šhalańskaja, Viktoria Leofadia Joosepi t., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 17. 8. 22 a. nr. 18169. (14456)
Reede, Johanna Madise t., w. a. Sinalepa wallawal. 22. 9. 21 a. nr. 943. (11493)
Petrei, Johannes Hendriku p., w. a. Kalju wallawal. 27. 8. 22 a. nr. 313. (14458)
Willmann, Jda Jüri t., w. a. Kloostri wallawal. 10. 1. 20 a. nr. 311. (14459)
Sellmann, August Aleksandri p., w. a. Kalju wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 99. (14460)
Reinweld, Marie Jaani t., w. a. Kõlweere wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 125. (14461)
Pang, Gustaw Hendriku p., w. a. Kõlweere wallawal. 20. 4. 20 a. nr. 393. (14462)
Pruuk, Jda Jaani t., w. a. Meeri wallawal. 29. 12. 19 a. nr. 269. (14509)
Mint, Selmi Hendriku t., w. a. Rannu wallawal. 29. 12. 19 a. nr. 628. (14512)
Stern, August Jaani p., w. a. Wastsemõisa wallawal. 21. 10. 20 a. nr. 1574. (14513)

- K a a g**, Jaan Johani p., w. a. Rannu wallawal. 10. 12. 19 a. nr. 319. (14515)
K a n g r o, Hedwig-Antonie Aleksandri t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 17. 1. 20 a. nr. 10978. (14514)
K e d e, August Jaani p., w. a. Rannu wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 461. (14516)
K u t, Jaan Tohwri p., w. a. Walguta wallawal. 31. 1. 22 a. nr. 67. (14511)
K r e t, Rosalie Jüri t., w. a. Walguta wallawal. 20. 12. 19 a. nr. 383. (14510)
K e b a n e, Anna Hendriku t., w. a. Tartu maak. pol. ülemalt 21. 12. 19 a. nr. 1769. (14519)
K r a k, Johannes Tõnise p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 20. 12. 20 a. nr. 16344. (14518)
K i p p, Hans Johani p., w. a. Wõhmuta wallawal. 18. 6. 21 a. nr. 920. (14801)
S i e f e r m a n n, Auguste Joojepi t., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 13. 2. 20 a. nr. 7293. (14517)
P r o o m e t, Madli Jüri t., w. a. Einmanni wallawal. 10. 2. 20 a. nr. 709. (14802)
K i i t, Jaan Mardi p., w. a. Tartu maak. pol. ülemalt 29. 9. 20 a. nr. 1967. (14520)
P a i m e t s, Marta Joojepi t., w. a. Kuffema wallawal. 14. 12. 19 a. nr. 230. (14807)
S e m e n j u f, Julie Jakobi t., w. a. Rakwere l. pol. jsk. 26. 5. 22 a. nr. 9. (14863)
M ü h l b e r g, Mart Madise p., w. a. Wõhmuta wallawal. 6. 3. 20 a. nr. 322. (14803)
K u l l, Anette Hansu t., w. a. Rakwere l. pol. jsk. 2. 12. 19 a. nr. 1417. (14862)
M e i s s n e r, Helene Ignati t., w. a. Rakwere l. pol. jsk. 7. 1. 20 a. nr. 3915. (14861)
S a u s e n d o r f, Miide Johani t., w. a. Rakwere l. pol. jsk. 20. 12. 19 a. nr. 3322. (14860)
P i r m a n n, Marie Reinholdi t., w. a. Rakwere l. pol. jsk. 8. 1. 20 a. nr. 3959. (14859)
T a a l, Hindrek Willemi p., w. a. Rakwere l. pol. jsk. 2. 12. 19 a. nr. 1398. (14858)
R u m e s s e n, Helene Aleksandri t., w. a. Sõmeru wallawal. 3. 12. 19 a. nr. 258. (14856)
M a n d e l, Anna Jakobi t., w. a. Rakwere l. pol. jsk. 3. 12. 19 a. nr. 1505. (14855)
O l l, Anette Miina t., w. a. Rakwere l. pol. jsk. 19. 11. 21 a. nr. 6478. (14854)
P ä r n i k, Leena Abrami t., w. a. Rakwere l. pol. jsk. 5. 12. 19 a. nr. 1766. (14853)
W ä r a w, Miide Madise t., w. a. Raudtee pol. ülemalt 19. 1. 19 a. nr. 6223. (14852)
B e h r, Helene Germani t., w. a. Rakwere l. pol. jsk. 22. 12. 19 a. nr. 3145. (14851)
M u r a k a s, Johannes Hansu p., w. a. Rakwere wallawal. 17. 5. 22 a. nr. 1563. (14864)
K o o r l i n d, Karl Madise p., w. a. Sõmeru wallawal. 2. 12. 19 a. nr. 229. (14865)
K o r m a k, August Jüri p., w. a. Püssi wallawal. 30. 6. 22 a. nr. 1965. (14866)
K e m m e l g a s, Alwiine Mardi t., w. a. Ambla wallawal. 27. 11. 20 a. (14867)
M ö l d e r, Jüri Jüri p., w. a. Kapla wallawal. 31. 1. 22 a. nr. 3008. (15401)
S a w j a l o w a, Peeter Pawli p., w. a. Jrboska wallawal. 23. 2. 22 a. nr. 2646. (15402)
S i i s e l, Bernhard Karli p., w. a. Tall. l. pol. ülemalt 27. 2. 20 a. nr. 13234. (15403)
T u w i k, Leena Johani t., w. a. Sõmerupalu wallawal. 20. 12. 19 a. nr. 292. (15101)
S a r a p u u, Peeter Jaani p., w. a. Krabi wallawal. 27. 4. 21 a. nr. 275. (15102)
K o o g, Rudolf Peetri p., w. a. Windi wallawal. 30. 6. 20 a. nr. 431. (15104)
K r e e w a l d t, Kristjan Mihkli p., w. a. Sõmerupalu wallawal. 24. 12. 19 a. nr. 392. (15105)
T a n n, Jda Rudolfi t., w. a. Aleksandri wallawal. 21. 12. 19 a. nr. 379. (15106)
K u b i, Miili Danielt t., w. a. Aleksandri wallawal. 16. 2. 20 a. nr. 721. (15107)
E t s, Aleksander Egori p., w. a. Mihu-Suure wallawal. 1919 a. (15353)
J w a n o w a, Darja Grigori t., nr. 4877. (21)
E i n t s, Mart Jaani p., nr. 8536. (22)
S o o l o, Anni Peetri t., w. a. Pärnu l. pol. jsk. (24)
T o r n i u s, Pauline Jüri t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 1919 a. (30)
M e n d e l, Marie Priidiku t., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 1. 12. 19 a. (33)
E g o r o w, Jda Hindrefu t., w. a. Narwa l. pol. ülemalt 13. 12. 19 a. nr. 10967. (34)
W a i n o, Pauline Johani t., w. a. raudtee pol. ülemalt 10. 12. 19 a. nr. 4053. (1849)
P i n s l e r, Aleksander Madise p., w. a. Tall. l. pol. ü. 1919 a. nr. 12960. (5768)
M e t u a, Jüri Tõnu p., w. a. Kuivajõe wallawal. (5769)
M ü h l b e r g, Leo Jaani p., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. nr. 620. (5770)
P o o t s m a n n, Herta Jaani t., w. a. raudtee pol. ülema poolt 12. 6. 20 a. nr. 9274. (5772)
J a k s e n, Jakob Mihkli p., nr. 12590. (5775)
P i i d e m a n n, Eduard Mihkli p., w. a. Tall. l. pol. 3. jsk. (5777)

- Siemoh, Hugo Jaani p., w. a. Tall. I. pol. sadama jsk. 22. 1. 23 a. nr. 22562/57. (5773)
- Sahberg, Olga Tõnu t., w. a. Juuru wallawal. 14. 5. 21 a. (5774)
- Tõnisberg, Matteus Jaani p., w. a. Kolga wallawal. 10. 10. 20 a. (5782)
- Baumer, Maara Peetri t., w. a. Pärnisküla wallaw. 1922 a. jaanuarikuus. (5783)
- Adamson, Helene Friedrichi t., w. a. Tall. I. pol. 2. jsk. 1921 a. nr. 15110. (5792)
- Jõger, Karl Aleksander Jüri p., w. a. Harju wallawal. 1920 a. weebuarikuus. (5793)
- Riiter, Mihkel Mihkli p., w. a. Tall. I. pol. 5. jsk. nr. 10634. (5796)
- Suiß, Armanda Jakobi t., w. a. Tall. I. pol. 3. jsk. nr. 45623. (5797)
- Jngermann, Antonie Gustawi t., nr. 10477. (5799)
- Metstaf, Amalie, w. a. Tall. I. pol. ülema poolt 24. 11. 19 a. nr. 1012. (5588)
- Kirschbaum, Karl-Rudolf, w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 21. 1. 20 a. nr. 5070. (5589)
- Weerwald, Kristjan, w. a. Tall. I. pol. 2. jsk. 15. 12. 20 a. nr. 11538. (5590)
- Ribus, Gustaw, w. a. Tall. I. pol. 2. jsk. 26. 11. 19 a. nr. 280. (5591)
- Wrangel, Lucilla Wilhelmi t., w. a. Koela wallawal. 2. 3. 21 a. nr. 886. (5592)
- Jnter, Elise Hansu t., w. a. Pärnu I. pol. jsk. 2. 1. 19 a. nr. 8811. (5593)
- Abram, Veili Matti t., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 6. 12. 19 a. nr. 3241. (5594)
- Schwarz, Idel Simoni p., w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 31. 3. 20 a. nr. 6835. (5595)
- Winni, Juuli Jaani t., w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 18. 1. 20 a. nr. 5044. (5596)
- Pollmann, Johannes Jüri p., w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 20. 8. 22 a. nr. 10718. (5597)
- Rielender, Hans Tõnu p., w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 27. 1. 23 a. nr. 213. (5598)
- Maafina, Edith Kristjani t., w. a. Tapa alevi pol. jsk. detf.-kuus 1921 a. (5599)
- Kafemets, Anna Marie, w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 14. 6. 21 a. nr. 13048. (5600)
- Krusenstiern, Nina Teodori t., w. a. Keila wallaw. 18. 12. 19 a. nr. 507. (6395)
- Mäai, Eduard Johani p., w. a. Koocula wallawal. 31. 8. 20 a. nr. 376. (9150)
- Filipow, Aleksander Elise p., w. a. Jõhwi pol. jsk. 1. 5. 21 a. nr. 206. (9575)
- Kuiva, Olga Hansu t., w. a. Waimastwere wallawal. 23. 12. 19 a. nr. 2492.
- Peithammel, Eugenie Karli t., w. a. Paide I. pol. jsk. 6. 12. 19 a. nr. 549. (10985)
- Sarapu, Richard Jakobi p., w. a. Kuremaa wallawal. 15. 3. 21 a. nr. 993.
- Kullamägi, Paul Meisei p., w. a. Slobodka wallawal. 9. 11. 20 a. nr. 3886. (10984)
- Rõrges, Marie. (10621)
- Roppel, Ella Marie Danieli t., w. a. Tartu I. pol. 3. jsk. 11. 7. 22 a. nr. 14313. (14347)
- Rosenthal, Julius Karli p., w. a. Krüüdneri wallawal. 29. 4. 21 a. nr. 574. (14348)
- Rook, Jakob Jaani p., w. a. Raadi wallawal. 12. 3. 20 a. nr. 768. (14349)
- Ruusemp, Gustaw Hansu p., w. a. Raadi wallawal. 9. 1. 20 a. nr. 417. (14350)
- Raht, Johann Peetri p., w. a. Mäksa wallawal. 30. 1. 20 a. nr. 66. (15552)
- Sepp, Jda Gustawi t., w. a. Laiuse wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 447. (15553)
- Perm, Peeter Andrese p., w. a. Tammiste wallawal. 22. 12. 19 a. nr. 203. (15554)
- Weeber, Jaan Peetri p., w. a. Raadi wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 65. (15555)
- Reili, Karl Mihkli p., w. a. Kawaistu wallawal. 22. 1. 21 a. nr. 1320. (15557)
- Naecl, Arnold Jüri p., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 5. 3. 20 a. nr. 8185. (14358)
- Petrov, Sergei Matwei p., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 3. 4. 20 a. nr. 9613. (14359)
- Gross, Helene Karli t., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 10. 12. 19 a. nr. 2871. (14367)
- Tulmin, Miide Jaani t., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 21. 10. 20 a. nr. 11742. (14366)
- Kaus, Jaan Reinu p., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 12. 2. 20 a. nr. 3100. (14365)
- Kamp, Eleonore Augusti t., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 15. 6. 22 a. nr. 14395. (14364)
- Kfrow, Oswald Johannese p., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 26. 6. 19 a. nr. 59. (14363)
- Jürgens, Karl Jaani p., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 29. 5. 20 a. nr. 10641. (14362)
- Uusmann, Linda Mihkli t., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 12. 1. 20 a. nr. 6886. (14361)
- Jaanson, Jaan Jaani p., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 27. 11. 19 a. nr. 111. (14360)
- Kalamees, August Piisa p., w. a. Tall. I. pol. 2. jsk. 16. 8. 21 a. nr. 2331. (14408)
- Woff, Afulina Mihkli t., w. a. Tall. I. pol. 4. jsk. 2. 9. 22 a. nr. 18241. (14409)
- Grin, Jukum Kristofori p., w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 3. 6. 20 a. nr. 7317. (14410)
- Kaustel, Andrei Andrei p., w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 13. 12. 19 a. nr. 3614. (14411)
- Kirsimägi, Johann Jüri p., w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 1920 a. nr. 9516. (14412)

- Buer, Johannes Mardi p., w. a. Pehkse wallawal. nr. 107. (13491)
- Ekman, Ida Juli t., w. a. Tall. I. pol. ülemalt 1920 a. nr. 12872. (13492)
- Elia, Eliise Peetri t., w. a. Tall. I. pol. ülemalt 1920 a. nr. 10036. (13493)
- Mikser, Karl Johani p., w. a. Tall. I. pol. 5. jsk. (13494)
- Kristjan, Wassili Aleksandri p., w. a. Kärbla wallawal. 26. 8. 20 a. nr. 418. (13576)
- Sun, Leopold Peetri p., w. a. Viimada wallawal. 5. 5. 22 a. nr. 1383. (13577)
- Jakobson, Aleksander Jakobi p., w. a. Kärbla wallawal. 18. 8. 20 a. nr. 252. (13578)
- Tiit, Kristiina Leonti t., w. a. Kaarma-Suure wallawal. 1922 a. nr. 918. (13579)
- Sammerberg, Karl Hansu p., w. a. Vihula wallawal. 20. 9. 21 a. nr. 1484. (13580)
- Mägi, Nikolai Aleksei p., w. a. Kärbla wallawal. 3. 9. 20 a. nr. 900. (13581)
- Otting, Olga Rowiniri t., w. a. Kuigati wallawal. 27. 5. 21 a. nr. 1236. (13744)
- Silberg, Karl Jaani p., w. a. Hummuli wallawal. 28. 11. 19 a. nr. 393. (13745)
- Tompp, Peeter Mihkli p., w. a. Tall. I. pol. ülemalt 18. 2. 20 a. nr. 9271. (13746)
- Wärf, Johann Karli p., w. a. Patkila wallawal. 1. 12. 19 a. nr. 94. (13747)
- Sep, Silda Hansu t., w. a. Patkila wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 721. (13748)
- Glend, Jaan Mardi p., nr. 696. (13788)
- Mägi, Rosalie Mihkli t., nr. 428. (13789)
- Müller, August Johani p., nr. 2745. (13790)
- Rajak, Alwiine Karli t., nr. 173. (13791)
- Tarkow, Walentin, nr. 622. (13793)
- Sõrmus, Alma Johanne t., nr. 85. (13794)
- Oja, Juulie Antonie, nr. 208. (13795)
- Besjubow, Andrei Aleksei p., nr. 721. (13796)
- Kolga, Jaan Peetri p., w. a. Urwaste wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 386. (9947)
- Her, Paul Johani p., w. a. Waabina wallawal. 29. 12. 19 a. nr. 90. (9946)
- Kallas, Jaan Silo p., w. a. Craftwera wallawal. 13. 12. 19 a. nr. 5733. (9949)
- Ernel, Alma Peetri t., w. a. Craftwera wallawal. 3. 12. 19 a. nr. 118. (9950)
- Sep, Johannes Maagnuse p., w. a. Harju maak. pol. ülemalt 21. 9. 22 a. nr. 1783. (13930)
- Sep, Jüri Jaani p., w. a. Jõekehme wallawal. 1919 a. nr. 801. (13931)
- Trei, Willem Antoni p., w. a. Jõekehme wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 603. (13949)
- Birnbau, August Hiobi p., w. a. Salla wallawal. detsembri kuus 1919 a. nr. 133. (14263)
- Esjenson, Marie Marie t., w. a. Salla wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 718. (14264)
- Rischlakow, Nadeschda Johani t., w. a. Peipsiäärse wallawal. 2. 1. 20 a. nr. 99. (14345)
- Otti, Arnold Johani p., w. a. Kastre-Wõnnu wallawal. 4. 10. 21 a. nr. 1683. (14346)
- Katlasep, Anna Jüri t., w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 15. 10. 21 a. nr. 9745. (14413)
- Eliafer, Anna Augusti t., w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 13. 7. 20 a. nr. 7560. (14414)
- Schütz, Anna-Marie Friedrichi t., w. a. Tall. I. pol. ülemalt 17. 2. 20 a. nr. 7795. (14435)
- Sagris, Leena Hindreku t., w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 26. 11. 19 a. nr. 1284. (14436)
- Dunsky, Anna Georgi t., w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 13. 12. 19 a. nr. 3816. (14437)
- Reht, Helene Aleksandri t., w. a. Kaarma wallawal. 31. 12. 21 a. nr. 588. (14438)
- Schulman, Harry Woldemari t., w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 16. 12. 19 a. nr. 3565. (14439)
- Sällik, Grethe Jaani t., w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 13. 5. 21 a. nr. 9164. (14440)
- Mallin, Efrogite Jakobi t., w. a. Tartu I. pol. 2. jsk. 13. 6. 21 a. nr. 17508. (14441)
- Saane, Miide Peetri t., w. a. Salla wallawal. 1920 a. nr. 1320. (14442)
- Sorents, Maria Jaani t., w. a. Raudtee pol. filema poolt novembri kuus 1919 a. nr. 1572. (14443)
- Rasemet, Juuli Juhani t., w. a. Rabala wallawal. 30. 4. 19 a. nr. 518. (14444)
- Aruberg, Walter Adolft p., w. a. Tall. I. pol. filema poolt 20. 2. 20 a. nr. 10718. (14445)
- Rahmann, Bruno-Johann Franzi p., w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 2. 1. 20 a. nr. 4557. (14446)
- Hoffmann, Israel Jakobi p., w. a. Narwa I. pol. ülemalt 23. 9. 20 a. nr. 25781. (14447)
- Wentzel, Anette Peetri t., w. a. Kella wallawal. nr. 831. (14448)
- Wamper, Eufette Rudolfi t., w. a. Rikwalla wallawal. nr. 108. (14449)
- Kopli, Peeter Juhani p., w. a. Tähtwera wallawal. 4. 5. 20 a. nr. 675. (10983)
- Meier, Ella Otto t., w. a. Puurmanni wallawal. 11. 3. 22 a. nr. 1599. ((10990)

W ä r, Hedwig Adami t., w. a. Kaarepere wallawal. 21. 5. 22 a. nr. 969. (10991)
 W e l t b a c h, Salme Rosalie t., w. a. Ruidina wallaw. 24. 4. 22 a. nr. 1257. (10992)
 R i p p a s t o, Veeni Karli t., w. a. Saewa wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 321. (10993)
 S l ü t, Eduard Mihkli p., w. a. Ulika wallawal. 10. 12. 19 a. nr. 42. (10994)
 P u k k, Theodor Jaani p., w. a. Kuremaa wallawal. 9. 8. 21 a. nr. 1108. (10995)
 S a u s e n b e r g, Salme Reinholdi t., w. a. Eufe wallawal. 19. 5. 21 a. nr. 24. (10948)
 W a r e s, Elmar Mihkli p., w. a. Wana-Wõisiku wallawal. 9. 3. 21 a. nr. 1235. (10996)
 K a l a m e e s, August Tõnise p., w. a. Kuremaa wallawal. 13. 12. 19 a. nr. 468. (10998)

Tunnustataks maksusetaks järgmised tunnistused:

K ü n k m a n n, Richard Hendriku p., isikutunnistus, w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 1920 a. nr. 15057, ja sõjaw. wab. tunnistus, w. a. Disiplinaar roodu ülemalt 18. 12. 20 a. nr. 82. (5757)
 M ä n s, Johannes Mihaili p., hobusepaks, w. a. Pärnema wallawal. 26. 2. 20 a. nr. 417. (9148)
 K e t m a n n, Jaan Jaani p., sõjaw. wab. tunn., w. a. Tartu m. rahwawäe komm. poolt 18. 7. 19 a. (10974)
 K a a g, Eduard Johani p., reserveeritud, w. a. 2. div. tagawara pataljoni üll. 5. 4. 21 a. nr. 7275. (10973)
 M r u, Jsaak Samueli p., lasteriista tunnistus, w. a. Tartu maak. pol. ülemalt 10. 5. 22 a. nr. 961/5348. (10969)
 S e h t, Karl Ado v., sõjaw. wab. tunn., w. a. Tartu m. rahwawäe komm. poolt 21. 7. 19 a. (10965)
 E i n, Karl Jüri p., sõjaw. wab. tunn., w. a. Tartu m. rahwaw. komm. poolt 29. 7. 19 a. (10959)
 K o r n i l o w a, Jda Jaani t., ajut. isikutunnistus kuni loobafondsuse lahendamiseni, w. a. Tartu m. pol. 1. jsk. 8. 8. 22 a. nr. 62/6563. (10950)
 M e t s, Johannes Jakobi p., isikutunnistus, w. a. Elstwere wallawal. 16. 4. 20 a. nr. 1072, ja lasteriista luba, w. a. Tartu m. pol. ülemalt 2. 12. 22 a. nr. 3118/14046. (10980)
 M e t s, Johannes Jakobi p., reserveeritud, w. a. Kuperjanowi partii. polgu ülemalt 5. 4. 20 a. nr. 418. (10981)

K e i s p a s s, Anton, isikutunnistus, w. a. Kernu wallawal. 1. 7. 20 a. nr. 1245, ja sõjaw. wab. tunnistus, w. a. 4. jalawäe polau ülemalt 21. 1. 20 a. nr. 8508. (11293)
 K a r i s e r, Otto Jaani p., isikut., w. a. Rõhila wallawal. 22. 12. 19 a. nr. 788, ja hobusepaks, w. a. Warbola wallawal. 18. 12. 20 a. nr. 165. (11294)
 T r e i e r, Jaan Jüri p., isikutunnistus, w. a. Sinalepa wallawal. 16. 8. 20 a. nr. 804, ja sõjawäest wab. tunnistus, w. a. Suurtükiväe diviisi 3. gruppe ülemalt 10. 8. 20 a. (11429)
 S t r a u s, Johannes Marti p., sõjawäest wab. tunn., w. a. Fuseneri pataljoni ülemalt poolt 23. 12. 20 a. (11438)
 S o l m, Andreas, sõjaw. wab. tunnistus nr. 2393, w. a. 1. Tallinna sõjawäe hataemaja ülemalt. (11599)
 T a m b e r a, Oskar Magnuse p., sõjaw. wab. tunnistus, w. a. 4. jalawäe rügemendi üll. 10. 8. 20 a. nr. 11787. (12070)
 W a h t, Karl Jaani p., sõjaw. wab. tunn., w. a. Tartu m. rahwawäe ülemalt poolt 5. 11. 20 a. nr. 28662. (12070)
 K o k a, Jüri Karli p., isikutunnistus, w. a. Pihla wallawal. 29. 4. 20 a. nr. 1261, ja sõjawäest wab. tunn. nr. 6921, w. a. 4. jalaw. polau ülemalt. (12395)
 E l b e r t, Woldeemar Gustawi v., isikutunnistus, w. a. Kirbla wallawal. 18. 7. 22 a. nr. 1448, ja sõjaw. wab. tunn., w. a. Pääne m. rahwawäe komisjoni poolt. (12399)
 K a r o l l, Gustaw Ilia p., isikutunnistus, w. a. Triigi wallawal. 12. 4. 20 a. nr. 875, ja sõjaw. wab. tunnistus, w. a. 1. jalaw. rügemendi ülemalt poolt 15. 4. 20 a. nr. 6107. (12746)
 K i m m e l, Martin Mihkli p., isikutunn., w. a. Rehtna wallawal. 31. 3. 22 a. nr. 31, ja sõjaw. wab. tunnistus, w. a. Harju m. rahwawäe ja k.-l. ülemalt 7. 4. 21 a. (12750)
 M a r a u s, Aleksander Marti p., isikut. nr. 1317 ja reserveeritud tunn. (12789)
 M a t h i e s e n, Joosep Jüri p., isikutunnistus ja hobusepaks. (12791)
 T i l k, Karl Tooma p., sõjawäest wab. tunnistus, w. a. Wiljandi m. rahwawäe ülemalt 18. 10. 20 a. nr. 11075. (13183)
 W i i l o p, Jaan Hansu p., sõjawäest wab. tunnistus, w. a. Wiljandi maak. rahwawäe ülemalt 18. 10. 20 a. nr. 11056. (13186)

Fromholdt, Tõnis Hansu p., sõjav.
wab. tunnistus, w. a. Rakvere tagamara
pataljoni ülemalt 8. 9. 20 a. nr. 389.

(12734)

Jõnurm, Jüri Johani p., isikutunnistus
nr. 2132.

(16603)

Ribon, Elfriede, isikutunn., w. a. Saap-
jalu l. pol. jst. nr. 2709.

(14918)

SHOKOLAAD

„VIVAT“

A.-S. „RENOMMÉE“

WABRIK - VOLTA TÄN. NR. 3

Kontor - Vana Viru tän. nr. 13.

Kõnetraat 16-72

TALLINN

13690

ENGROS - LADU

Manufaktuur-, Moodi ja Pudukaubad

J. Delsky,

**S. Karja tän. 18, Laenu-panga majas, sissekäik
Müüriwahe tän.**

**Soovitab jälle oma suurest väljavalitud
kaubaladusi, kaubad odavate hindadega.**

18102

Terve Eesti suitsetab

parimat tubakat

„SULTAN-FLOR“

$\frac{1}{4}$ n. Mrk. 100.- 130.- 150.- ja 200.-

FEODOSIA

$\frac{1}{4}$ n. Mrk. 75.-

Paberossid: *Bim-Bom* 20. tk. - Mrk. 10.-

Tubakavabrik «Sultan Flor»

Tartus.

18101